...хы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

...КП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган.

№ 191 (6368)
СЕНТЯБРИИН
26
ПЯТНИЦА
1952 он

Сэн 20 мүнгэн.

Республикын промышленность, хүдөө ажахы ба культурые саашадань хүгжөөлгэдэ, 1951—1955 онуудта СССР-ые хүгжөөхэ табадахи табанжэлэй түсэб тушаа партиин XIX съездын директивэнүүд тухай ВКП(б)-гэй ЦК-гэй проектһээ үндэһэлһэн, гүрэнэй түсэбтэ даалгабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ябадалда ажалшадые элсүүлэн жагсаалга областной партийна организациин тон шухала зорилго мүн.

Партконференциин шиидхэбэрие большевистскээр бэелүүлхэ

...ВКП(б)-гэй Центральна Комите... заабаринуудые хүтэлбэрилгэ...тон, ленинско-сталинска национ...ьна политикые хэлбэришэгүй... бэелүүлжэ, областной пар...а организаци тоосоото үе соо ...публикын ажахы болон культу... саашадань дэбжүүлгэ туйла... байна гэжэ һаяхан үнгэрһэн ...стной партийна XVII конфе...ци тэмдэглэбэ.

«Партиин Бурят-Монголой об...ой үдэлмэридэхи дутуунууд ...лдуунууд тухай» ВКП(б)-гэй ...гэй тогтоолые бэелүүлжэ, об...стной партийна организаци про...ленность ба хүдөө ажахые ...өөлгэдэ зарим хэды амжалта...гаа гэжэ конференци тэмдэглэ... байна. Партиин областной, го...ской ба районно комитедүүд ...ртийно-эмхидхэлэй болон пар...но-политическэ хүдэлмэридэ ан...алаа ехэер хандуулдаг болоо, ...нуудые шэлэн олохо ба хубаа...ан табиха, партийна директи...үүдэй гүйсэдхэлгые шалгаха ту... асуудалнуудые урдынхиһаа ...эер эрхилдэг болоо.

...ихэтэеэ хамта, конференциин ...адууд большевистскэ шүүм...эл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ ...эрүүлжэ, партиин областной ...едэй хүдэлмэридэхи ехэхэн ...хэдэн дутуунууд ба алдуунуу... элишэлээ. Промышленность ...он транспортын олохон пред...тинуудта продукциие ехээр ...ха, тэрэнэй шанарые һайжа...ха ба үнэ сэнгыень химдаруул... тулада дотоодын арга боломж...уд үшөөл муугаар хэрэглэг... шэнэ техникэ ба хүшэр хүн...процессүүдые механизацилга һу... нэбтэрүүлэгдэнэ.

...дөө ажахые хүгжөөлгэдэхи ...дутуунуудые ВКП(б)-гэй об... усадхаадүй байһаар гэжэ ...ференци зааба. Республикын ...ки колхозууд ба МТС-үүд хү...ажахын культурануудай урга...дэшэлүүлхэ талаар даалгаба...жэл бүри шахуу дүүргэнэгүй, ...ан малажалые хүгжөөхэ ба ...эй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ ...р гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтые ...агүй. Тэжээлэй бата бэхи ...байгуулха ба малай үүлтэр ...аруулха асуудалнууд тон һу... шидхэгдэнэ. Таряанажалай ...жэ ябаһан ушаршье усадхаг...ий. Республикын олонхи кол...та газар элдүүрилгын куль...доодо хэмжээндэ байна, се...рот ехэ удаанаар нэбтэрүү...нэ. Олохон колхозуудта пар ба ...ай пар хахалха түсэб жэл бү...дүүргэгдэнэгүй, агротехникэ бү...гтээр хазагайруулагдана. Хү...ажахын гол хүдэлмэринүүдые ...хэ болзорнууд хожомдуу...на. Республикын МТС-үүдэй ...ридэ ехэ дутуунууд байһан ...раа. Зарим МТС-үүд кол...тай баталһан договоройнгоо ...дые саг соонь дүүргэнэ...

...(б)-гэй обком ба олохон рай...уд колхозно байгуулалтые ...илгэдэ ехэ дутуунуудые ...ха, хүдөө ажахын артелиин ...ые бүдүүлигээр хазагайруул...далтай эрид шанга тэмсэл ...бүри ябуулнагүй. Хэдэ хэдэн ...уудта ниитын зөөри хог...ө үрихэ, артелиин үмсэдэ ...усаар, гамгүйгөөр хандаха ...уд үзэгдэнэ.

...логическа хүдэлмэриие эм...дэ нилээд дутагдалнуудаа. Марксизм-ленинизмые пропа...ндалгын хэмжээе дээшэ...ө түлөө, кадрнуудай идей...етическэ бэлэдхэлэй шана...йжаруулхын түлөө партийна ...ацинуудаа үшөөл һулаар тэм... Научно-шэнжэлэлгын эмхи ...уудай ба һургуулинуудай, ...эн творческо организаци... ба искусствын эмхи зургаа... хүдэлмэриие ВКП(б)-гэй ...й, горкомуудай ба райко...муудай ёһотой һайнаар хүтэлбэ...рилөөгүй дээрэһээнь, дурсагдаша эмхи зургаануудай хүдэлмэридэ ехэ дутуунууд ба алдуунууд бии байһаар. Научно-шэнжэлэлгын институт бурят-монгол языкознаниин, литературын ба Бурят-Монголой түүхын асуудалнуудые хангалтагүйгөөр шэнжэлэн тодорхойлно. Уранзохёолшод республикынгаа индустриальна хүгжэлтые, деревниин социалистическэ хубилалтые, культурна байгуулалтые зохёолнууд соогоо харуулнагүй. Бурят-монголой композиторнууд оперно, балетнэ ба симфоническа шэнэ зохёолнуудые, мүн олониитын дуулаха дуунуудые зохёохын тулада хүдэлмэрилнэгүй.

ВКП(б)-гэй обком ба зарим райкомууд советскэ органуудай, профсоюзна болон комсомольско организацинуудай ажалябуулгые хүсэд һайнаар ударидан зорюулнагүй.

Республикын ажахын ба культурна байгуулалтадахи эдэ гол дутуунуудые тэмдэглэхэ зуураа, тус дутуунуудай тохёолдоһон гол шалтагаануудынь юуб тэбэл, парти доторхи хүдэлмэри хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнхэй, арадай ажахын һалбаринуудые хүтэлбэрилхэдөө ВКП(б)-гэй обком ба олохон райкомууд алдуунуудые гаргана, мүн харюусалгатай тушаалда байһан зарим коммунистнуудай зүгһөө партиин тогтоолнуудта ёһо тэдыгээр хандаха ябадалтай эбсэрнэ гэжэ областной партийна конференци тэмдэглэбэ. ВКП(б)-гэй обком болбол областной партийна организаци дотор шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгые, илангаяа дороһоо гараһан ба парти доторхи бүхы хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлэлгэдэ зорюулагдаһан шүүмжэлэлые һулаар дэлгэрүүлһэн байна.

ВКП(б)-гэй обкомой тоосоое алишье талаһаань һайтар зүбшэн хэлсээд, областной XVII партконференци тоосоото үе соо ВКП(б)-гэй обкомой политическэ хараа шугамые зүб, практическа хүдэлмэриень хангалтатай гэжэ мэдэрбэ. Республикын промышленность, хүдөө ажахы ба культурые саашадань дэбжүүлгэдэ, мүн 1951—1955 онуудта СССР-ые хүгжөөлгын табадахи табанжэлэй түсэб тушаа партиин XIX съездын директивэнүүд тухай ВКП(б)-гэй ЦК-гэй проектһээ үндэһэлэн гараһан гүрэнэй даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ябадалда ажалшадые элсүүлгэ хадаа областной партийна организациин тон шухала зорилго мүн гэжэ конференци тогтоол соогоо тооло...но.

Энээнһээ эшэ баримталан, гүрэнэй түсэбые предприяти, колхоз, совхоз ба МТС бүхэнэй дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө партийна, советскэ болон ажахын органуудай харюусалгые дээшэлүүлхыень ВКП(б)-гэй обкомые партконференци уялгалаа. Промышленна предприятинууд түсэбөө заатагүй дүүргэхэ, эршэмтэй хүдэлмэри хангаха, ажаллажа байһан предприятинуудай хүсэ шадабариие бүрин һайнаар хэрэглэхэ, үйлэдбэридэ шэнэ техникые, түрүү технологиие үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, хүшэр хүндэ процессүүдыеехээр механизацилжа, түхеэрэлгэ болон механизмуудые һайнаар хэрэглэжэ, ажалай бутээсые саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ ёһотой. Материалнуудые, түүхэй эд товарнуудые, түлишэ, электроэнерги арбилхын түлөө, гаргаһан продукциингаа үнэ сэнгыень химдаруулха ба шанарыень һайжаруулхын түлөө тэмсэл хадаа промышленна предприятинуудай тон шухала зорилго мүн.

Малажал хүтэлбэрилгые эрид һайжаруулга, малай тоо толгойе олошоруулха ба ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаар түсэбүүдэй заатагүй дүүргэлтые хангалга хадаа хүдөө ажахын талаар гол зорилгонуудай нэгэн болоно. Тиихын тулада племенной фермэнүүдые олоор эмхидхэхэ, эхэ малнуудай тоо толгойе олошоруулха, эхэ малнуудай һубайрха ябадал бүримүһэн усадхаха, залуу малнуудые бүрин бүтэнөөр түлжүүлхэ, бүхы малнуудаа дулаан байраар ба тэжээлэй бата бэхи базаар хангаха тушаа хэмжээнүүдые абаха шухала. Хонин ажалые хүгжөөлгэдэ, хониной ноо...но үгэлгые ехэдхэлгэдэ ба ноо...нойнь шанарые һайжаруулгада, тэрэшэлэн малажалай фермэнүүдые хэрэгээ һайн мэдэхэ кадрнуудаар бүридхэлгэдэ, тэдэниие культурно-ажаһуудалай шухала зүйлнүүдээр хангалгада конференци тусгаар анхарал хандуулаа.

Хүдөө ажахын культурануудай ургасые дээшэлүүлхын тулада зүб севообородуудые түргөөр ашаглан хэрэглэхэ, агротехникын хэмжээе нилээд дээшэлүүлхэ, хабарай бүхы культурануудые пар дээрэ тариха, хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые агротехническэ эрхим болзорто үнгэргэхэ ябадал хангаха тушаа хэмжээнүүдые абахыень партийна, советскэ ба газартаряалангай органуудһаа конференци эрибэ.

Идеологическа бүхы хүдэлмэриие шангадхаха шухала, тусхайлбал кадрнуудай идейно-теоретическэ бэлэдхэлые дээшэлүүлхэ, научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай, һургуулинуудай, литературын ба искусствын эмхи зургаануудай хүдэлмэриие һайжаруулха шухала гэжэ конференци тогтоол соогоо зааба. Лекционно пропагандые үргэдхэхэ, ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ талаар ниитэ-политическэ хүдэлмэриие һайжаруулха тушаа шухала хэмжээнүүд абтаха ёһотой. Энээнтэй дашарамдуулан культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай үүргые, комсомол болон профсоюзна үүргые дээшэлүүлхэ шухала.

Партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэриие үндэһөөрнь һайжаруулга, партийна директивэнүүдэй дүүргэлтые шалгаха ба хинан байсааха ябадал шангадхалга, кадрнуудые шэлэн олохо ба хубаарилан табиха ябадалда большевистскэ принципүүдые нарин нигтаар сахилга хадаа конференциин тодорхойлһон зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ гол услови байһан хадань областной партийна конференци энэ зорилгые партийна организацинуудай урда табиһан байна. Тиихэтээеэ хамта, дааһан хэрэгэйнь түлөө хүтэлбэрилхы кадрнуудай харюусалгые бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлхэ, хүдэлмэридэхи дутуунуудые тэсэхэгүй ёһоор кадрнуудые хүмүүжүүлжэ, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ шухала. Партийна олониитын политическэ ба үйлэдбэриин эдэбхиие дээшэлүүлгэ хадаа партийна конференциин шиидхэбэриие амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ тусгаар шухала удхашанартай.

Парти доторхи хүдэлмэриин хэмжээе саашадаа һайжаруулжа, олоннитын дунда социалистическэ мүрысөө болон политическэ хүдэлмэри эмхидхэжэ, 1951—1955 онуудта СССР-ые хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб тухай партиин XIX съезддэ зорюулагдаһан ВКП(б)-гэй ЦК-гэй директивэнүүдэй проект дотор тодорхойлогдоһон агууехэ программые дүүргэхын түлөө шэн габьяата тэмсэлдэ республикын ажалшадые элсүүлхыень, ВКП(б)-гэй ЦК-е тойрон, партиин ба советскэ арадай гениальна вождь ба багша нүхэр Сталиниие тойрон өөрынгөө зэргэнүүдые улам нигтаар жагсаахыень областной партийна XVII конференци областной партийна организациин бүхы коммунистнуудые уряалба.

Монгол Арадай Республикын Премьер-Министр Ю. Цеденбал Москваһаа мордобо

Монгол Арадай Республикын Премьер-Министр Ю. Цеденбал сентябриин 23-да Москваһаа мордожо ябаа.

Монгол Арадай Республикын Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо Ж. Самбу тэрээнтэй хамта мордобо.

СССР-эй Министрнүүдэй Советдэй Түрүүлэгшын Орлогшо А. И. Микоян, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр А. Я. Вышинский, СССР-һээ Монгол Арадай Республикада байгаа Посол Г. И. Иванников, Гадаадын Худалдаа Наймаанай Министрын Орлогшо С. А. Борисов, Моссоведэй Түрүүлэгшэ М. А. Яснов, генерал-полковник М. С. Малинин, Москва городой комендант генерал-лейтенант К. Р. Синилов, СССР-эй МИД-эй Коллегиин гэшүүн Н. Т. Федоренко, МВТ-гэй Зүүн Управлениин Начальник М. И. Сладковский, СССР-эй МИД-эй Протокольно Таһагые Даагшын Орлогшо В. В. Пастоев гэгшэд Центральна аэродром дээрэ мордогшодые үдэшэжэ ябуулаа.

Монгол Арадай Республикаһаа СССР-тэ байгаа Посольствын дипломатическэ состав Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Н. Идамжаб түрүүтэй, Болгариин Арадай Республикын Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол С. Благоева, Венгерскэ Арадай Республикын Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол А. Складан, Хитадай Арадай Республикын Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Чжан Вэнь-тянь, Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Лим Хэ, Вьетнамай Демократическа Республикын Онсо ба Бүрин Эрхэтэ Посол Нгуэн Лонг Банг, Германска Демократическа Республикын Дипломатическа Миссиин Толгойлогшо Р. Апельт, Албаниин Арадай Республикын Онсо Посланник ба Бүрин эрхэтэ Министр В. Натанаили, Польско Арадай Республикын Хэрэгүүдые Саг зуура эрхилхэ Этигэмжэтэ Л. Погорилес, Румынска Арадай Республикын Хэрэгүүдые Саг зуура эрхилхэ Этигэмжэтэ Ш. Дуку, Чехословацка Республикын Хэрэгүүдые Саг зуура эрхилхэ Этигэмжэтэ Д. Ечны гэгшэд мордогшодые тэрэшэлэн үдэшэбэ.

Үдэшэхэ үедэ хүндэтэ харуул жагсаагдаба, Монгол Арадай Республикын ба Советскэ Союзай гүрэнэй гимннүүд наадагдаа.

Аэродром монгол ба советскэ тугуудаар шэмэглэгдэнхэй байгаа.

СССР-эй МИД-эй харюусалгата сотрудник М. Л. Мухин Премьер-Министрые хүлэ хүрэтэр хүргэжэ ошохонь. (ТАСС).

Москваһаа мордожо ябаха үедөө аэродром дээрэ Монгол Арадай Республикын Премьер-Министр Ю. Цеденбалай хэлэһэн үгэ

Арадуудай хоорондохи эб найрамдалай ба хани барисаанай, арадуудай эрхэ сүлөөгэй ба ахадүүгэй хани харилсаанай түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр оролдогшо Советскэ Союзай агууехэ столица Москва городһоо мордожо ябахадаа, би үнэн зүрхэнэй энэрхы сэдьхэлээр, баяртай халуунаар уттан абаһанай түлөө, эндэ Москвада ерэед байхадамнай бидэнэртэ ехэ анхарал хандуулһанай түлөө, монгол арадта советскэ арадай хододоо үзүүлдэг агууехэ туһаламжын түлөө, Монгол Арадай Республикые хүгжөөхэ тухай саг үргэлжын анхарал оролдолгын түлөө агууехэ советскэ арадта, Советскэ Союзай Правительствода, арадуудай гениальна вождь, монгол арадай эрхим хани ба түрэл эсэгэ нүхэр И. В. Сталинда үнэн зүрхэнэйнгөө эгээн ехэ баясхалан хүргэнэб.

Коммунизм байгуулха талаар агууехэ советскэ арадай амжалтануудые, тэрэнэй зохёон бүтээхэ амгалан ажалай дүнгүүдые бидэнэр баяртайгаар харанабди, тэдэ амжалтанууд Советскэ Союзай амгалан эрмэлзэлгые бүхы дэлхэйн үмэнэ гэршэлнэ.

Монгол ба советскэ арадуудай агууехэ, эбдэршэгүй хани барисаанда монгол арад хизаргүй үнэн байна. Тэрэ хадаа энэ агууехэ хани барисаае саашадань бүхы хэмжээгээр бэхижүүлхэ ябадалда өөрынгөө зол жаргалые, өөрынгөө эрхим һайхан ерээдүйе харана.

МНР-эй ба СССР-эй хоорондо үдэрһөө үдэртэ бэхижэжэ байгаа экономическа болон культурна хани харилсаанай хүсые, манай орондо һайн һайханаар нүлөөлдэг байһые монгол арад үдэр бүри үзэнэ. Энэ хани харилсаан, мүн Советскэ Союзай агууехэ элдэб янзын туһаламжа хадаа өөрынгөө экономико ба культурые хүгжөөхэ талаар Монгол Арадай Республикын саашадаа туйлаха угаа ехэ шэнэ амжалтануудай эшэ үндэһэн мүн.

Монгол арадта Советскэ Союзай үзүүлдэг бүхы талын экономическа ба культурна туһаламжа, ахадүүгэй дэмжэлгэ хадаа СССР-эй сталинска гадаадын амгалан политикаһаа, ехэ ба бага арадуудай тэгшэ эрхэтэй байха политикаһаа, гээгдэнги арадуудта ахадүүгэй туһаламжа үзүүлхэ политикаһаа үндэһэлэн гарана. Эб найрамдалда дуратай бүхы арадууд болбол тэдэнэй ажабайдалай интересүүдтэ бүрин зохихо политика байһан туладань Советскэ Союзай энэ амгалан политикые дэмжэдэг байна.

Советскэ ба монгол арадуудай хани барисаан эбдэршэгүй, мүнхэ юм. Хүсэн түгэлдэр Советскэ Союзай агууехэ арадай, Хитадай ба Монгол Арадай Республикын арадуудай ахадүүгэй хани барисаан эбдэршэгүй, мүнхэ юм.

Манай арадуудай агууехэ энэ хани барисаае, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай найдабарита түшэг тулгуури — агууехэ Советскэ Союзай арадуудтай арадай демократиин бүхы оронуудай арадуудай ахадүүгэй бата бэхи хани барисаае ямаршье хүсэн һуларуулжа шадахагүй.

Монгол ба советскэ арадуудай хэтэ мүнхын хани барисаан мандаха болтогой!

Советско-монгол-хитадай хани барисаан, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын лагериин арадуудай ахадүүгэй хани барисаан мандахэ болтогой!

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые сахиха ба батадхаха ябадалда зорюулагдаһан Советскэ Союзай гадаадын амгалан политика мандаха болтогой!

Бүхы дэлхэйн ажалшадай гениальна вождь, монгол арадай эрхим хани, эсэтэ ба багша Иосиф Виссарионович **Сталинда** алдар соло!

Партиин XIX съездын хүндэлэлдэ

☆ ☆ ☆

Навигационно түсэбөө дүүргэбэ

Ашаа тээһэн пароходууд Улан-Удэ пристань худар хойно хойно...ноо тамаран ерэнэ. Эдэ пароходуудай ерэхэтэй хамта хүсэтэ транспортёрнууд шэнэ тарыа буулгажа, сүлөөгүйгөөр ажаллана.

Партиин XIX съездын хүндэлэлдэ пристаниин коллектив стахановска вахтада жагсанхай. Пристаниин капитан нүхэр Сахаровскиин хүтэлбэрилдэг команда Зүүн-Сибириин пароходствын Управлениде түрүү гэжэ тоологдодог юм. Тус команда навигациин эхилһэн үдэрһөө хойшо стахановскаар ажаллаа. Энээнэй ашаар нүхэр Сахаровскиин экипаж ашаа шэрэхэ навигационно түсэбөө пристань соогоо хамагһаа түрүүн, сентябриин 18-да гэхэ гү, али болзорһоонь 35 хоног урид дүүргээ.

Энэ команда пароходойнгоо миин байлгые багадхажа, техническэ скоростиень түргэдхэн эршэмтэйгээр ажаллажа, 30.000 түхэриг гүрэнэй мүнгэ арбилаа.

Нүхэр Сахаровскиин команда партиин XIX съездын нээгдэхэ үдэр — октябриин 5 болотор түсэбһөө гадуур 200 тонно ашаа шэрэхэ ба 14.000 түхэригэй арбилалта хэхэ гэһэн социалистическэ уялга абаад, мүнөө эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр ажаллажа байна.

В. Цыдендоржиев.

Депогой подъёмочно цехтэ

«Үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллажа, партиин XIX съездые үйлэдбэриин эрхим бэлэгтэйгээр угтая!» гэһэн ба патриотическа бусад лозунгнуудаар, плакадуудаар шэмэглэгдэһэн үндэр ба муужам һаруул залтай Улан-Удын депогой подъёмочно цех соо оробобди. Үдэрэй халаанай хүдэлмэри дүүрэжэ байба.

Тиибэшье, хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд болон слесарьнүүд хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлжэ байба. Хүсэтэ станогуудаа нэгэшье минута соо зогсоонгүй, удаадахи халаанайхидтаа тушаахые хүн бүхэн хүсэнэ. Тус коллективэй гэшүүд дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялгануудые хамтаараа ба тус бүридөө абаад, партиин XIX съездын хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсанхай.

Хэрбээ паровозуудта дунда зэргын заһабари хэхэ июль һарынгаа даалгабариие 101,2 процент дүүргэһэн байгаа һаа, үнгэрэгшэ август һарынгаа даалгабариие тус коллектив болзорһоонь урид, 192 процент дүүргэһэн, түсэбһөө гадуур хоёр паровоз дунда зэргын заһабарилгаһаа гаргаһан байна. Тиихэдэ сентябрь һарын түрүүшын хахадта ажалай дэбжэлтэ бүри үргэдөө.

Гадна, цехээ ерэхэ үбэлдэ бэлдэхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Цехын сонхонуудай тэһэрһэн шэлнүүд һэлгэгдэжэ няагдаа, мүн тус цех руу паровозуудай ородог гурбан ехэ үүдэнүүд заһабарилагдажа дүүргэгдээ. Гадна, цехын залай оройдо бии болоһон нүхэнүүд барандаа шэнэ материалнуудаар шэглэгдээ. Эдэ бүхые цехынхид хамтынгаа хүсөөр, гүрэнэй мүнгэ гаргашалангүй хээ.

Паровозно депогой олон цехүүдэй дунда энэ цех түрүү гэжэ тоологдодог болоһоор үнинэй, депогой конторын ба партийна комитедэй дамжуулгын Улаан тугые бүхөөр барибан зандаа.

Паровозуудые заһабарилха энэ жэлэй сентябрь һарын түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур нэгэ паровоз заһабарилхын түлөө мүнөө тус коллективэй гэшүүд эршэмтэйгээр ажаллажа байна. Жэшээнь, слесарьнүүд нүхэд Гришин, Добросельский, Жученко, Медведев, Юрченко болон бусад август һара соо халаанайнгаа даалгабаринуудые 150—180 процент хүрэтэр, эрхим һайн шанартайгаар дүүргэһэн байбал, мүнөө хоёрдугаар болжо, коллективэйнгээ омогорхол болонхой.

Эндэ стахановецуудай тоо улам олошорно. Энээнэй урда тээ халаанайнгаа даалгабариие 130—150 процент дүүргэдэг байһан нүхэд Сапожников, Пешков, Греков ба бусад олон слесарьнүүд мүнөө үдэрэйнгөө нормые 215—253 процент хүрэтэр дүүргэжэ, депогой Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэнхэй.

Тус коллективэй гэшүүд партиин XIX съездые ажалай бэлэгтэйгээр угтаха нэгэн хүсэлэнтэйгөөр ажаллажа байна.

Г. Нимбуев.

Мүнгэн шангууд барюулагдаба

...ССР-эй Министрнүүдэй Со...тэ ба хара металлнуудай ...уудые суглуулха, ашаалан ...а 1952 оной түрүүшын хаха...ые дүүргэхэ хэрэгтэ эдэб...р хабаадагшадта мүнгэн ...ые барюулба.

Шагнагдагшадай тоодо Улан-Удэ станциин начальник нүхэр Г. Грушевский, Зэдын аймагай Советдэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Г. Дармаев, Заиграйн аймгуйсэдкомой дэргэдэхи худалдаа наймаанай таһагые даагша нүхэр Г. Мункуев, Хэжэнгын аймагай «Заготконторын» директор нүхэр Ц. Найданов, Онохой станциин начальник нүхэр П. Акулаев, ПВЗ-дэ үнгэтэ металл суглуулдаг нүхэр Наурзбаев болон бусад хамта 22 хүн оролсоно.

ВКП(б)-гэй областной комитедэй тоосоон тушаа Бурят-Монголой областной партийна XVII конференциин тогтоолhоо

Тоосоото үе хадаа манай партиин, бүхы советскэ арадай ажабайдалда болоhон гайхамшагта событинуудаар тодорхойлогдон тэмдэглэгдэнэ. Советскэ арад коммунистическэ партиин, нүхэр Сталинай хүтэлбэреэр ябажа, СССР-эй арадай ажахые дайнай хойто тээ hэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ түсэб амжалтатайгаар дүүргээд, социалистическэ экономикын ба культурын хүсэн түгэс шэнэ дэбжэлтын түлөө, манай орон дотор коммунизм байгуулхын түлөө шэн зориг тойгоор тэмсэжэ байна.

Бүхы советскэ арадтал адляар, Бурят-Монголой ажалшад партиин XIX съезд зарлаха тухай ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй тогтоолые угаа ехэ ханалтатайгаар, Ленин—Сталинай агууехэ партида хизааргүй дуратай ба үнэн байлгын мэдэрэлтэйгээр угтаа. Табадахи табанжэлэй түсэб тушаа партиин XIX съездын директивэнүүдэй проектые, партиин хубилгагдаhан Уставай проектые республикын коммунистнууд ба бүхы ажалшад ажалай ба политическэ ехэ эдэбхитэйгээр зүбшэн хэлсэнэ, партиин түүхэтэ съездые эрхимээр угтаха гэжэ эрмэлээнэ, шэнэ табанжэлые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ябадалда бүхы хүсэеэ зорюулхаар бэлэн байна.

Бурят-Монголой областной партийна организаци болбол коммунистическэ партиин ленинско-сталинска Центральна Комитедые тойрон, партиин ба советскэ арадай агууехэ вождь, багша нүхэр Сталиниие тойрон нигтаар жагсажа, өөрынгөө XVII конференцидэ ерэбэ.

Партиин Центральна Комитедэй заабаринуудые бодото ажал хэрэгтээ хүтэлбэри болгон, ленинско-сталинска национальна политикые сэхэ шууд бэелүүлэн, областной партийна организаци тоосоото үе соо гүрэнэй түсэбүүдые дүүргэлгэдэ ба үлүүлэн дүүргэлгэдэ, республикын ажахы болон культурые улам саашадань хүгжөөлгэдэ республикын ажалшадай хүсэлэлгые зорюулhан байна.

Областной партийна XVI конференциин шиидхэбэриие ба «Партиин Бурят-Монголой обкомой тоосоон тушаа» ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолые дүүргэлтэ болгон, областной партийна организаци промышленность ба хүдөө ажахые хүгжөөлгээ зарим тэды hайжаруулhан байха юм.

Республикын промышленность валовой продукци бүтээн гаргаха түсэбөө 1950 ондо 100,6 процент дүүргээ. Олонхи предприятинууд 1951 оной ба энэ жэлэй 8 hарын түсэбые дүүргэжэ шадаа.

Тоосоото үе соо колхозуудтахи тарилгын талмай үргэдхэгдөө. Хүдөө ажахын гол хүдэлмэринүүдые механизацилгын хэмжээн нилээд дээшэлээ. 1949 онойхиhоо ехэ тракторна хүдэлмэри 1951 ондо бүтээгдэhэн байна. Колхозуудтахи ниитын малай тоо толгой олон болоо, — 1951—1952 ондо малай үбэлжэлгэ hураггүй эмхитэй hайнаар үнгэргэгдөө, түл абалга зарим тэды hайжараа. Эмхидхэлэй-ажахын талаараа улам бэхижэжэ, колхозууд бүри ехэ хүсэтэй болоо. Колхозуудай үйлэдбэриин гол хэрэгсэлнүүд 18 миллион үлүүтэй түхэригөөр нэмэгдэн байна.

Республикын ажалшадые материальна ба культурно-ажаhуудалай талаарнь хангалга hайжаруулагдаа. Тоосоото үе соо байрын ба культурно-ажаhуудалай барилгада зорюулан 50 миллион үлүүтэй түхэриг үгтөө, 60 мянга үлүүтэй квадратна метр байрын гэрнүүд ашаглалгада оруулагдаа. Худалдаа наймаанай предприятинууд олон болоhон ба эд бараанай эрьесэ нэмэгдэн байха юм.

Аргалалгын профилактическа эмхи зургаанууд олошоруулагдаhан, элүүрые хамгаалгын бюджет нилээд үргаhан, хүн зониие аргалан туhалалгын шанар hайжарhан байна.

Долоон жэлэй ба дунда hургуулинууд олон болоод, мүн VII—X классуудта hуратшадай тоо 15 мянга үлүүтэйгээр нэмээ.

ВКП(б)-гэй Областной комитет партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэреэ эмхидхэн табилгадань, партийна эхин организацинуудые бэхижүүлхэ ба партийна эдэбхитэдэй дундахи хүдэлмэреэ hайжаруулгадань партиин городской ба аймагуудай комитедүүдтэ тодорхой туhаламжа ехээр үзүүлдэг болоо. Энээнтэй дашарамдан, ажахы ба культурые хүгжөөхэ тушаа парти ба правительствын шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ хэрэгтэ партийна олохон эхин организацинуудай үүргэнь дээшэлээ. Олонхи эхин парторганизацинуудта партийна суглаан ходоо хэгдэдэг болоhон, коммунистнуудай эдэбхинь ургаhан, хүдэлмэридэхи дутуу, дунданууды шүүмжэлэлгын ба өөрыгөө шүүмжэлэлгын хэмжээн дээшэлhэн байна.

Идеологическа асуудалнуудаар ВКП(б)-гэй ЦК-гэй гаргаhан шиидхэбэриие дүүргэлтэ болгон, областной партийна организаци хадаа ажалшадые коммунистическэ ёhоор хүмүүжүүлхэ хүдэлмэреэ hайжаруулаа. Олохон агитколлективүүдэй, элидхэлшэдэй бүлэгүүдэй ба лекторскэ нэгэдэлнүүдэй состав hайжараа. Политическэ ба научна асуудалаар хөөрэлдөөнүүд, элидхэлнүүд ба лекцинүүд хүн зоной дунда олоор эмхидхэгдэдэг болонхой. Хүдөөгэй, профсоюзна ба колхозно клубууд, библиотекэнүүд, радиоузелнууд олон болоо, киноустановконуудай тоо нэмээ. Республиканска комсомольско газетэ дахинаа хэблэгдэн гарадаг болонхой, «Бурят-Монгольская правда» газетын тиражнь нэмээ.

Тоосоото үе соо ВКП(б)-гэй Обком, городской ба аймагуудай комитедүүд коммунистнуудай политическэ hуралсал хүтэлбэрилхэ хэрэгые hайжаруулhан, кружогуудай, политhургуулинуудай, партийна үдэшын hургуулинуудай идейнэ шанар тушаа анхарал ехээр табидаг болоhон байна. Энээнэй үндэhөөр үнгэрэгшэ жэлдэ партийна hуралсал бүри эмхитэйгээр үнгэргэгдөө.

ВКП(б)-гэй Областной комитет хүтэлбэрилхы партийна, советскэ ба ажахын кадрнуудые шэлэн абаха, хубаарилан табиха ба хүмүүжүүлхэ хэрэгээ зарим тэды hайжаруулаа. Дээдэ ба дунда эрдэмтэй хүдэлмэрилэгшэдэй тоо ургаа. Партийна ба советскэ хүдэлмэрилэгшэдые бэлэдхэхэ ба hэльбэн бэлэдхэхэ ехэхэн хүдэлмэри ябуулагдана. 1951 ондо областной партийна hургуули нээгдэhэн байна.

Советүүдые, профсоюзна ба комсомольско организацинуудые партийна организацинуудай хүтэлбэрилгэ зарим тэды hайжаруулагдаа, энээнэй үндэhөөр тус организацинуудай үүргэнь дээшэлhэн байна. Нютагай Советүүд ажахын ба культурна байгуулалтые хүтэлбэрилхэ ябадалаа hайжаруулаа. Олониитэ хүдэлмэришэд ба албахаагшадта профсоюзна организацинуудай нүлөөн бүри ехэ болоо, мүрысөө хүтэлбэрилхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ ба ажалай журам бэхижүүлхэ хэрэгтэ тэдэнэй эмхидхэхы үүргэнь ехээр бэелүүлэгдэдэг болонхой. Тоосоото үе соо областной комсомольско организаци нэгэ хахад дахин шахуу ургаад, залуушуулда нүлөөлэлгэнь ехэ болоhон байха юм.

Гэхэтэй хамта, ВКП(б)-гэй Областной комитедэй хүдэлмэридэнь горьтой дутуу дунданууд бии гэжэ областной партийна XVII конференци тэмдэглэнэ.

ВКП(б)-гэй Обком олохон предприятинуудай хүдэлмэриие hайжаруулжа шадаагүй. 1951 ондо ба энэ жэлэй 7 hара соо валовой продукци бүтээн гаргалгаар гүрэнэй түсэб дүүргэгдээгүй байна.

Ой модоной промышленностиин предприятинууд, тэрэшэлэн барилгын хэдэ хэдэн организацинууд, нютагай ба кооперативна промышленностиин предприятинууд, түмэр харгын Улан-Удын отделени хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ.

Обкомой тоосоон тушаа партиин Центральна Комитедэй тогтоол дотор элирүүлэгдэhэн, хүдөө ажахы хүгжөөлгэдэхи ехэ дутуунуудые, илангаяа хүдөө ажахын культурануудай ургасые дээшэлүүлгэ, ниитын малай тоо толгойе саашадаа арбидхалга ба тэрэнэй ашаг шэмые ехэ болголго, колхозуудай ниитын ажахые бэхижүүлгэ, гүрэнэй урдахи уялгануудаа колхоз ба совхоз бүхэнэй хаhа саг соонь, бүрин дүүргэлгэ гэхэ мэтэ, хүдөө ажахын тон шухала зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ тохёолдоhон ехэ дутуунуудые ВКП(б)-гэй Обком зайсуулаагүй байна.

Республикын колхозууд 1950—1951 онуудта малай тоо толгойе олошоруулха гүрэнэй түсэб дүүргээгүй. Олохон колхозуудта мал гарзалжа ба үригдэжэ, үнеэд олоор hубайржа ба түл үсөөн абтажа үргэлжэлhөөр. Малай ашаг шэмэ үгэлтэнь тон бага байhан зандаа. Племенной хүдэлмэри задагайранхай.

ВКП(б)-гэй Обком, республикын партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органууд малажалаа саашадань хүгжөөлгын ба ашаг шэмыень дээшэлүүлгын гол шухала услови болохо тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэмжээ абаагүй байна, тэрэшэлэн малай байрануудые бариха түсэбүүдэй дүүргэлтэ ханганагүй.

Малнуудаа хуушанай хахад нүүдэл ёhоной методээр тэжээдэг гээгдэнги hанал бодол республика дотор усадхагдаадүй байна. Республикын, илангаяа Вэдын, Хорнин, Торнин, Сэлэнгын, Хэжэнгын, Яруунын ба бусад хэдэн аймагуудай олохон колхозууд үбэл бэлшээлгэдэ найдаад, сабшалан ба бэлшээреэ hайжаруулха хэмжээ-ябуулганууды жэл бүри дүүргэнэгүй, тэжээлэй культурануудые тариха түсэб таhалдуулна, тэдээндэ hайн харууhа ханганагүй, үбhэ ногооной, тэжээлэй культурануудай бирагүй ургаса абана, тэжээл бэлэдхэхэ түсэбүүдээ дүүргэнэгүй.

ВКП(б)-гэй Обком тарианажалай талаар тохёолдоhон горьтой гээгдэлые усадхаха ябадал хангаагүй. Республикын олохон колхозуудта газартаряалангай культурань бага байна. Ногоо тариhан политой зүб севообородууд тон удаан эрхилэгдэдэг ба ашаглалгада оруулагдадаг байха юм. Олохон колхозуудта пар ба намарай пар хахалха түсэб жэл бүри дүүргэгдэнэгүй, агротехникэ бүдүүлигээр эбдэгдэнэ, хүдөө ажахын гол хүдэлмэри бүтээхэ болзорнууд удааруулагдана. Үрhэнэй ажахы муугаар эмхидхэгдэнхэй байна. Нютагай условидо тааруулагдаhан олон жэлэй ногоонуудай, тэжээлэй корнеплодуудай ба силоснэ культурануудай үрhэнэй сортнууд республика дотор мүнөө хүрэтэр үгы байhаар.

ВКП(б)-гэй Обком республикын МТС-үүдэй хүдэлмэриие ехээр hайжаруулжа шадаагүй, колхозуудта тэдэнэй бэелүүлхэ эмхидхэхы үүргые ехэ болгохо ба бэлэдхэлтэй кадрнуудаар тэдэниие бэхижүүлхэ шухала хэмжээнүүдые абаагүй, хүдөө ажахын культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ ба малажалда шухала тэжээлэй бата бэхи база байгуулха талаар Хүдөө ажахын министерствода, МТС-үүдэй директорнуудтэ эрилтэ хээгүй байна. Энээнhээ шалтагаалан, олохон, илангаяа Куйтунска, Торнин, Баргажанай, Кяхтын, Хориин МТС-үүд колхозуудтай баталhан договорнууд соохи уялгануудаа дүүргэнэгүй, хүдөө ажахын шухала хүдэлмэринүүдые тогтоогдоhон болзорнуудhаань оройтуулан бүтээнэ.

Хүдөө ажахын культурануудай элбэг ехэ ургаса абаhан ба малажалай ашаг шэмые дээшэлүүлhэн наукын ба түрүү дүй дүршэлэй туйлалтанууд колхозно үйлэдбэридэ hулаар нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгдэнэ. Колхозуудые электриствотэй болгохо, малажалдахи хүндэ хүдэлмэриие ба уhалалгын, мелиоративна барилгые механизацилха асуудалнууд тон удаан шиидхэгдэнэ.

ВКП(б)-гэй Обком ба олохон айкомууд колхозно байгуулалтые хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ горьтой дутуу дунданууды тохёолдуулна, хүдөө ажахын артелиин Уставые эбдэhэн ябадалтай үдэр бүри ба эрид шууд тэмсэнэгүй. Колхозно зөөриие үриhэн, ниитын зөөридэ хайша хэрэгээр ба муугаар хандадаг ушарнууд хэдэ хэдэн колхозуудта үзэгдэжэ ургэлжэлhөөр. Олохон колхозуудта ажалай журам hула байна, ажаллажа шадахаар колхознигуудай зариманиинь ажалта үдэрэй тогтоогдоhон минимум дүүргэнэгүй, бүридхэлэй ба тоосооной хэрэг hайтар гуримшуулагдаадүй. Республикын олохон колхозууд үйлэдбэриингөө түсэбүүдые жэлhээ жэлдэ дүүргэдэггүй, хубаагдахагүй фондуудаа хангалтагүйгөөр нэмээдэг, колхознигуудай ажалта үдэртэнь продуктнууд ба мүнгэ багые үгэдэг байна.

ВКП(б)-гэй Обком колхозуудай хүтэлбэрилхы кадрнуудые шэлэн табиха ба хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ёhотой анхарал табяагүй байгаа. Грамотаар бага, хүндэгүй ба хүсэд дүй дүршэлгүй хүдэлмэрилэгшэд колхозуудай түрүүлэгшэнэр болгогдон дэбжүүлэгдэдэг, тэрээнhээ шалтагаалан олон түрүүлэгшэнэр hэлгэгдэдэг байба.

Худалдаа наймаанай организацинууд, илангаяа эд хэрэглэгшэдэй кооперацы хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилдэг байха юм. Эд товарай эрьесын түсэб жэлhээ жэлдэ дүүргэгдэнэгүй, нүүдэл наймаан, тэрэшэлэн үйлэдбэриин ба ажахын хэрэглэлнүүдтэ зорюулагдаха эд товарнуудые худалдалга hулаар эмхидхэгдэнэ.

Hургуулинуудай хүдэлмэридэ ехэ дутуу дунданууд бии. Hургуулинуудтахи hурагшадай ойлгосонь үнгэрэгшэ hуралсалай 1951—1952 онуудай турша соо миил 77,3 процент болоhон юм, республикын олохон hургуулинуудта hуралсалай-хүмүүжүүлгын ба методическа хүдэлмэри муугаар табигданхай. Багшанарые, илангаяа бурят hургуулинуудта багшанарые бэлэдхэхэ ба шадабари мэргэжэлыень дээшэлүүлхэ хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулагдана.

Hуралсалай дээдэ газарнууд, техникумүүд ба училищинууд республикын арадай ажахыда ба культурна байгуулалтада хэрэгтэй мэргэжэлтэ кадрнуудые бэлэдхэхэ зорилго хангалтагүйгөөр дүүргэнэ. ВКП(б)-гэй Областной комитет, олохон айкомууд ба горкомууд hургуулинуудай, hуралсалай бусад газарнуудай хүдэлмэриие халирхайгаар хүтэлбэрилдэг зандаа.

Областной партийна организаци дотор марксизм-ленинизмын пропаганда хангалтагүйгөөр ябуулагдана гэжэ конференци тэмдэглэнэ. Партийно-гэгээрэлэй сетиие бүридүүлхэ, hуралсалай хүдэлмэри эмхидхэхэ ба коммунистнуудай бэеэ даагаад hураха ябадал эмхидхэхэ хэрэгтэ ехэ дутуу дунданууд тохёолдуулагдана. Нилээд олохон кружогуудай ба политhургуулинуудай занятинуудай идейно-политическэ хэмжээнь бага байна.

Республикын ажалшадай дунда ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри эмхидхэхэ талаар ехэ дутуунууд бии гэжэ конференци тэмдэглэнэ.

Агитационно хүдэлмэридэ кампаниин гуримаар хандадаг ябадал олохон ушарта үзэгдэнэ. Тус хүдэлмэри заримдаа ажахын-политическэ зорилгонуудые шиидхэлгэhээ таhархайгаар, хүн зоной элдэб хубиин эрилтэнүүдые хараадаа абангүйгөөр ябуулагдадаг байна.

Республиканска лекционно бюро, научна ба политическэ эрдэм дэлгэрүүлхэ обществын отделени лекционно пропаганда хангалтагүйгөөр ябуулна.

Партийна организацинууд ниитэ-политическэ хүдэлмэридөө культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууды, хэблэл ба радио дутамагаар хэрэглэнэ. Культурын олохон байшангууд, клубууд, уншалгын байшангууд, улаан булангууд, библиотекэнүүд хангалтагүй байдалтай ба муугаар хүдэлмэрилдэг байха юм. Республика доторнай радио дамжуулха газарнууд hулаар хүгжөөгдэнхэй, саг үргэлжын ба нүүдэл киноустановконууд үсөөн байна. Нютагуудтахи радиодамжуулга идейнэ ба уранhайханай талаараа муугаар үнгэргэгдэнэ. Хүн зониие киногоор хангалга хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнэ. Бурят-Монголой издательство болбол литература, илангаяа политическэ, хүдөө ажахын номуудые, тэрэшэлэн учебнигүүдые хэблэн гаргаха түсэбөө ходо дүүргэдэггүй байна.

Творческо организацинуудай ба искусствын эмхи зургаануудай хүдэлмэридэнь ехэ дутуу дунданууд бии. Зарим уранзохёолшодой зохёолнууд соонь идеологическа горьтой алдуунууд (үнгэрhэн сагые магталга, национальна мохордуу ябадал баримталга ба буржуазна национализмын hэдэлгэнүүд) гараhан байха юм. Уранзохёолшод республикын индустриальна хүгжэлтые, деревниин социалистическэ ёhоор шэнэдхэгдэн хубилгагдажа байhые, культурна байгуулалтые ба шэнэ хүнүүдэй ургалтые өөhэдынгөө зохёолнууд соо харуулнагүй. Бурят-монголой композиторнууд шэнэ оперно, балетнэ ба симфоническа зохёолнуудые, олониитэдэ шухала дуунуудые зохёоногүй. Драматургнууд театрнуудта хэрэгтэй драматургическа hайн зохёолнуудые ба уранhайханай самодеятельностиин коллективүүдтэ хэрэгтэй пьесэнүүдые үгэнэгүй.

Культурын научно-шэнжэлэлгын институт бурят-монголой языкознаниин, литературын ба Бурят-Монголой, илангаяа советскэ үеын түүхын асуудалнуудые шэнжэлэн тодорхойлхо ябадал хангалтагүйгөөр эрхилнэ. Институдта научна шүүмжэлэлэй муугаар ябуулагдадаhаа шалтагаалан, БМАССР-эй түүхын нэгэдэхи томые зохёон хэблэхэ үедэ горьтой алдуунууд гаргагдаhан байха юм.

Республиканска, городской ба аймагай газетэнүүдэй редакцинуудай хүдэлмэридэ горьтой дутуунууд бии байна. Газетэнүүд промышленностиин ба транспортын предприятинуудай хүдэлмэри тушаа хангалтагүйгөөр толилно, колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлгэдэ ба МТС-үүдэй үүргые дээшэлүүлгэдэ анхарал тон багаар хандуулна, культурна эмхи зургаануудай хүдэлмэриие мууса харуулна.

Областной партийна организацида партийна доторой хүдэлмэриин hула байhан ушар хадаа республикын ажахын ба культурна байгуулалтадахи ехэ дутуунуудай гол шалтагаануудай нэгэниинь болоно гэжэ конференци онсо тэмдэглэнэ.

Зарим горкомууд ба айкомууд партийна эхин организацинуудые хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилнэ, тэдэнэй үүргые ба предприятинууд, колхозууд болон эмхи зургаануудтахи хэрэгүүдэй түлөө харюусалгыень дээшэлүүлнэгүй, парторганизацинуудай секретарьнуудай тоосоо хаа яа соносоно, партийна хүдэлмэриин асуудалнуудаар тэдэндэ заабари дутамагаар үгэнэ, зохихо тодорхой туhаламжа үзүүлнэгүй.

ВКП(б)-гэй зарим горкомууд ба айкомууд промышленностьдахи ба хүдөө ажахыдахи түрүү зэргын хүдэлмэришэдые партида нэгэ нэгээрнь шэлэн абаха тухай партиин ЦК-гэй заабаринуудые хангалтагүйгөөр дүүргэнэ.

ВКП(б)-гэй горкомууд ба айкомууд, илангаяа Железнодорожно, Хэжэнгын, Заиграйн, Сэлэнгын айкомууд, залуу коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ хүдэлмэри хангалтагүйгөөр эмхидхэнэ, энээнhээнь шалтагаалан нилээд олон коммунистнууд парторганизациhаа таhарhанай, партийна ба гүрэнэй журам эбдэhэнэй түлөө партиhаа гаргагдана.

Кадрнуудые шэлэн абалгаар ВКП(б)-гэй Обкомой, партиин олохон горкомуудай ба айкомуудай, тэрэшэлэн министерствонүүдэй, управленинүүдэй, предприятинуудай хүдэлмэридэнь горьтой алдуунууд гаргагдана. Яаралтай тэбдүүгээр, шадабари ба политическэ шанарнуудыень хүсэд шалгангүйгөөр хүдэлмэрилэгшэдые дэбжүүлдэг ушар олон үзэгдэнэ. Шэлэн абалгадахи алдуунууд хадаа кадрнуудай олоороо hэлгэгдэхэ ба тогтосогүй ябадалда хүргэнэ.

Партиин Обком хадаа сүүдэй ба прокуратурын органуудай ажалябуулгые hайжаруулха тухай үнгэрэгшэ партконференциин заабаринуудые дүүргээгүй, тэдэниие кадрнуудаар бэхижүүлхэ хэмжээ абаагүй байна. Социалистическэ зөөриие сахин хамгаалга промышленностиин предприятинуудта, колхозуудта ба худалдаа наймаанай организацинуудта хангалтагүйгөөр табигданхай, мүн советскэ хуулинуудые эбдэhэн нюурнууд олонхидоо хэhээгдэнгүй үлэдэг, мүрдэлгэ ба сүүдлэлгын хэрэг олон ушарта удааруулагдадаг байха юм.

Партиин горкомууд ба олохон айкомууд Советүүдэй хүдэлмэриие халирхайгаар хүтэлбэрилнэ, тэдэнэй хүдэлмэридэнь тодорхой туhаламжа үзүүлнэгүй, тэдэниие бэлэдхэлтэй кадрнуудаар бэхижүүлхэ хэмжээ абанагүй, энэнь советскэ органуудай орондо хүдэлмэрилхэ ба жэжэ хэрэгүүдтэнь хамаархан оролсохо ябадалда хүргэнэ.

Облпрофсовет хадаа союзуудай обкомуудай хүдэлмэриие халирхайгаар хүтэлбэрилнэ, хүдэлмэришэд ба албахаагшадые культурно-ажаhуудалай талаарнь хангалга hайжаруулха, колдоговорнуудые дүүргэхэ ба ажалай журам бэхижүүлхэ үдэр бүриин хүдэлмэри ябуулнагүй, социалистическэ мүрысөө хүтэлбэрилхэ хэрэгтэхи дутуунуудые удаан зайсуулдаг профсоюзна организацинуудай хүдэлмэридэхи дутуунуудые хэрэгсээнэгүй.

Областной комсомольско организациин хүдэлмэридэ ехэ дутуунууд бии байна. Комсомольско олохон организацинууд комсомолецуудые ба залуушуулые идейно-политическэ талаарнь хүмүүжүүлхэ хүдэлмэри hулаар ябуулна. Комсомолецуудай ба залуушуулай политическэ hуралсал задагайранхай байна.

Партиин областной комитет болбол хүтэлбэрилгын методүүдтэхи ехэ дутуунууд ба алдуунуудые эсэслэн зайсуулаагүй гэжэ областной XVII партийна конференци тооломо, эдээн тушаа ВКП(б)-гэй Центральна Комитет зааhан юм. Абтаhан шиидхэбэринүүдые Обкомой, мүн партиин олохон айкомуудай зүгhөө гүйсэдхэлгэ хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэhэн байгаа. Областной Комитет хадаа харюусалгата тушаалнуудта байhан зарим коммунистнуудай зүгhөө партиин шиидхэбэринүүд тушаа эдэбхигүйгөөр ба ёhо тэдыгээр хандадаг ябадалые заримдаа хэрэгсээнгүй орхидог байгаа. Олон ушарта ажахын асуудалнуудые шиидхэхэ зуураа, нютагуудта ажал хэрэгэй ямар байhанай түлөө республикын Министрнүүдэй Советдэ шухала эрилтэ хэдэггүй, тиигээд партиин ба правительствын директивэнүүдые гүйсэдхэлгын түлөө Министрнүүдэй Советдэй үүргые ба харюусалгые бага болгодог байба. ВКП(б)-гэй Обком партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэриин асуудалнуудта партийна организацинуудай анхаралые дутамагаар хандуулhан байгаа, илангаяа бүхы партийна доторой хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлгэдэ ба партиин гэшүүдэй эдэбхиие бүхы хэмжээгээр хүгжөөлгэдэ зорюулагдаhан шүүмжэлэлгые, илангаяа дороhоо гараhан шүүмжэлэлые областной партийна организаци дотор hулаар дэлгэрүүлhэн байгаа.

Республикын Министрнүүдэй Совет, министерствонүүд ба управленинүүд тушаа дороhоо гараhан шүүмжэлэлдэ анхаралгүйгөөр хандаhан ябадал юундэ хүргөөб гэбэл, ёhо тэдысэ-албан хойрог методээр хүтэлбэрилдэг ябадал тэдэнэй хүдэлмэриин практикадань үшөө хүсэд зайсуулагдаагүй байна.

Областной партийна XVII конференци иигэжэ **тогтообо:**

Тоосоото үе соо ВКП(б)-гэй Областной комитедэй бэелүүлhэн политическэ хараа шугамынь зүб, практическа хүдэлмэринь хангалтатай байгаа гэжэ мэдэрхэ.

Республикын промышленность, хүдөө ажахы ба культурые саашадань хүгжөөлгэдэ, 1951—1955 онуудта СССР-ые хүгжөөхэ табадахи табанжэлэй түсэб тушаа партиин XIX съездын директивэнүүд тухай ВКП(б)-гэй ЦК-гэй проектhээ үндэhэлhэн, гүрэнэй түсэбтэ даалгабаринуудые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ябадалда ажалшадые элсүүлгэ жагсаалга областной партийна организациин тон шухала зорилгонуудые амжалтатайгаар гүйцэтгэхэ гэжэ тоолохо.

Энээниие баримталан, конференци болбол ВКП(б)-гэй Обкомой иигэжэ уялгалаа:

Гүрэнэй түсэбые предприятинуудай хэнэй дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө партийна, советскэ ба ажахын органуудай харюусалгатай дээшэлүүлхэ. Бүхы предприятинуудай түсэбөө заатагүй дүүргэхэ ба ажалай журам бэхижүүлхэ, тэдэниие ажалшадые элсүүлхэ тушаа хэмжээнүүдые абаха, промышленностиин кадрнуудые илангаяа залуу хүдэлмэришэдые бэлэдэриин ба гэр байдалай үүднуудые hайжаруулгада онсолон хандуулха, промышленностиин хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй олохо, хубаарилан табиха, хүмүүжүүлхэ хэрэгые hайжаруулха, тиихэдээ үйлэдбэриие хүтэлбэрилгэ методүүдые hайжаруулгада таниха ба анхаралые онсолон хандуулха.

Табадахи табанжэлэй түсэб болзорhоонь урид дүүргэхэн социалистическэ мүрысөө үргэлжэлүүлхэ. Предприятинуудыг дэлгэрүүлхэ. Предприятинуудыг хы хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэришэд болон хаагшадые мүрысөөндэ элсүүлгэ абаhан уялгануудаа заримдаа дүүргэхэ, ажалай түрүү методүүдые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ тийна, профсоюзна ба ажахын гэнуудай анхаралые шэлгүүлхэ, уралан нарижуулгаа ухаалан бүтээлгын хүдэлмэриие жаруулха.

Промышленностьдахи зервнүүдые шадаал hаа дүүргэхэ ашаглахын, материалнуудыг эд, түлишэ, электроэнергиин хын түлөө, үйлэдбэрилэгдэлгэ дукциин өөрынь үные химдаг хын, шанарыень hайжаруулгаа түсэбhөө гадуур нөөсэлгэ ехэдхэхын түлөө тэмсэл шанараа ха. Гүрэнэй зөөриие эзэн бүгаргашалдаг баримтануудтай шууд тэмсэхэ, голодhо гаргалгаа миин зогсолгоhоо ба эбдэрэлгэ боложо тохёолдодог гээлтэ хэрэгнуудые усадхаха.

Предприятинуудта ажалай хүн бэхижүүлхэ, кадрнуудай мэргэжэлүүлхэ ба тэдэниие дэшэлүүлхэ тушаа хэмжээнүүдые ха, промышленностиин кадрнуудые илангаяа залуу хүдэлмэришэдые лэдбэриин ба гэр байдалай үүднуудые hайжаруулгада онсолон хандуулха, промышленностиин хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй олохо, хубаарилан табиха, хүмүүжүүлхэ хэрэг

ВКП(б)-гэй областной комитедэй тоосоон тушаа Бурят-Монголой областной партийна XVII конференциин тогтоолhоо

(Үргэлжэлэл)

...оор загаhа үрэжүүлгын хүдэл-... шангадхахэ. Загаhа барил-...ба буйлуулгын механизирован-...гануудые үргэнөөр нэбтэрүүл-...байкал дээрэ загаhанай заво-...ые, загаhанай комбинадуудые ...эр бариха;

...подвижной составые ашаглал-...ажаруулха, вагонууд болон ...уудай эрьесые түргэдхэхэ, ...Улан-Удын отделениде паро-...дай техническэ ба коммерчес-...ростине, сүүдхэ соо дунда ...р гүйсые ехэдхэхэ. Замай ...ые жэшээтэ hайн байдалтай ...но, бүхы албануудай жэгдэ ...удэлмэри хангаха;

...хлхеэ холбооной хэрэгсэлнүү-...саашадань олошоруулан хүг-..., хэблэл ба почтово эльгээл-...ые арад зондо хүргэхэ та-...почтово хэлхеэ холбооной ...мэриие hайжаруулха.

...огай түүхэй эдүүдэй ресурс-...ые үргэнөөр хэрэглэлгын ...риятинуудые шэнээр барил-...ажаллажа байгаашадыень үр-...гын ба механизацилгын ба-...р нютагай гүрэнэй болон ...ритивна промышленностине ...дань хүгжөөхэ. Үргэн хэрэг-...эд бараа, гэр байрада ба ...дэд хэрэглэгдэдэг зүйлнүүдые, ...гын нютагай материалнуудые ...рилгэ ехэдхэхэ, гаргагда-...йлнүүдэй шанарые нилээд ...дэшэлүүлхэ, тэдээнэй өөрынь ...химдаруулха. Ажалшадэй ...удалай хэрэглэмжэнүүдые ...а талаар нютагай ба коопе-...ива промышленностиин мас-...йнуудай хүдэлмэриие hайжа-...

...байгаа барилгын организа-...ые бэхижүүлхэ ба шэнээр ...улха, промышленна үйлэдбэ-...хэмжээе нилээд ехээр дээшэ-..., барилгын хүдэлмэринүүд ...механизаци үргэнөөр нэбтэ-..., барилгын материал үйлэд-...ые ехэдхэхэ, тэдээнэй шанар ...руулха тушаа хэмжээнүүдые ...Татауровска хирпиисын за-...барилгые түргэдхэхэ. Ба-...нуудай проект зохёолгые hай-...ажа, тэдэниие проектнүүд бо-...етэнүүдээр саг соонь ханга-...рстройпроектые» мэргэжэл-...руудаар бэхижүүлхэ.

...жал хүтэлбэрилгые эрид ...hайжаруулха, малай тоо толг-...шоруулха ба тэрээнэй ашаг ...дээшэлүүлхэ түсэбүүдэй ...ий дүүргэгдэхэ ябадал хан-... Ойрын 2 жэлэй туршада ...унеэн бүриhөө 1000 литрhээ ...ашэ hу hаадаг болохо. Үхэл-...hубайралгаhаа ба үрилгэ-...ожо, малажалда тохёолдо-...нуудые үгы болгохо. Кол-...эбэртэ бодо малые бэл-...ргалуулха, гахайнуудые ша-...алуулха ябадалые нилээд ...ргэдхэхэ, малай харуулha ба ...гые hайжаруулха.

...лдахи племенной хүдэл-...hайжаруулха. Племенной ...удэй тоое олошоруулха ба ...дта ашаг шэмэ ехэтэй ...бэрилтэ эмхидхэхэ. Эхэ ...тоо толгойе олошоруулха, ...лые бүримүhэн усадхаха ...у малые бүрин бүтэн байл-...ха, бүхы малнуудаа бол-...hайн байрануудаар хангаха ...мжээнүүдые абаха, мал-...фермэнүүдтэхи хүшэр хү-...нүүдые механизацилга үр-...эбтэрүүлхэ.

...хайшалалгые ехэдхэхэ та-...парти ба правительствын ...ринуудые бэлүүлхэ зо-...хонин ажал хүгжөөлгэдэ ...дарал хандуулха. Хонин ...племенной хүдэлмэри ...улха, шэнэ табанжэлэй ...hооhо хайшалалгые иигэжэ ...улхэ: нарин hоohотой хо-...hөө 4,4 килограмм, на-...hоohотойhоо 3,9 килограмм, ...hоohотойhоо 3,2 кило-...үүн hоohотой хонин бү-...килограмм hооhо хай-...болохо.

...бэлдэхэлгэдэ бии байгаа ...эгдэлнүүдые ойрын саг та ..., малые тэжээлээр ханга-...нуудые түйсэдөөр ба зү-...глаха ябадал хангаха. ...болон бэлшээринүүдые ...ха талаар шухала худэл-...ые үнгэргэхэ ябадал хан-...техникые hайжаруулха, ...культурануудай үргэлсэ ...эр дээшэлүүлхэ тушаа ...дые абаха, табанжэлэй ...эл бэлдэхэлгые иигэжэ ...олос 2-hоо бага бэ-..., корнеплодуудые —3-4

...да тэжээлэй база бай-...МТС-үүдэй үүргые тоо-...ые эрид шууд үгы ...бшалангай-мелиоративна ...удые хэхэ, үбhэ ху-...элэй силос дараха ...МТС бүхэнэй дүүргэхэ ...а. Тэжээл бэлэдхэ-...уудые тэндэ саг үр-...рилхэ колхознигуу-...ужэ, сабшалан дээ-...хынь тула зохихо зэр зэмсэг ба зүдхэхэ хүсэ тэдээндэ бэхижүүлэн үгэхэ. Ногооной үндэр ургаса ургуулдаг республикын түрүү луговодуудай дүй дүршэлые бүхы колхозуудта үргэнөөр нэбтэрүүлхэ.

Шалгагдамал ба малажалай хэрэгые hайн мэдэдэг кадрнуудаар фермэнүүдые бүридхэхэ, тэдэниие бэхижүүлхэ тушаа хэмжээнүүдые абаха. Малажалай худэлмэрилэгшэдтэ культурна-ажабайдалай зохихо условиннуудые байгуулха. Гурбан жэлэй зоотехническэ курсануудта колхознигуудай ажалhаа таhарангүй hуралсалга эмхидхэхэ. Колхозуудта зооветеринарна хангалга hайжаруулха. Малажал хүгжөөхэ түсэб дүүргэлгын ба тэрээнэй ашаг шэмые дээшэлүүлгын түлөө зооветмэргэжэлтэдэй үүргэ болон харюусалгые дээшэлүүлхэ.

Тэжээл бэлэдхэлэй, малай байра барилгын ба малые үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй бусад худэлмэринүүдэй мүнөө үедэ зарим районуудта тон хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байhые хараадаа абажа, ерэхэ үбэлжэлгын үедэ малаа тэжээлээр ба дулаан байрануудаар хүсэд хангаха тушаа нэмэлтэ хэмжээнүүдые абахыень ВКП(б)-гэй Обкомhоо, Министрнүүдэй Соведhээ ба партийн райкомуудhаа эрихэ.

Зүб севообородуудые тон түргэнөөр шудалан ашаглаха тушаа хэмжээнүүдые абаха. Агротехникын хэмжээе эрид дээшэлүүлхэ, хабарай бүхы культурануудэй тарилгые парта ба намарай парта тариха ябадал туйлаха, худөө эжахын худэлмэринүүдые агротехническэ эрхим болзорнуудта үнгэргэлгэ хангаха. Шэнэ табанжэлэй эсэстэ ороohото культурануудай ургасые дунда зэргээр гектар бүриин 15—16 центнер хүрэтэр, үhалагдадаг газарнуудайхние 24—26 центнер хүрэтэр, хартаабхын ургаса гектарай 125—145 центнер хүрэтэр дээшэлүүлхэ, овощной, тэжэлэй ба техническэ культурануудай ургасые нилээд ехээр дээшэлүүлхэ.

Үрhэ тарилгада, илангаяа тэжэлэй культурануудай үрhэ тарилгада партийна, советскэ ба худөө ажахын органуудай анхаралгүйгөөр хандадаг ябадалда эсэс табиха. Бүхы колхозуудта хабарай тарилгада дүүрэн хүрэхэ хэмжээтэйгээр үндэр шанартай үрhэ тарилга эмхидхэхэ, намарай хара тариянай үрhэнэй жэлhээ жэлдэ дамжан ябадаг фоннуудые байгуулха.

Колхозуудтахи үhалагдадаг газарнуудые дүүрэнээр ашаглаха, үhалууриин шэнэ системэнүүдые бариха ба хуушануудыень шэлэдхэн заhаха ябадал хангаха.

Худөөгэй электрификациин, худөө ажахын газарнуудые хатаалга ба үhалалгын талаар проектно-бэдэрэлгын худэлмэринүүдые үргэнөөр ябуулха. «Бурсельпроектын» ба «Меливодстройн» конторонуудай худэлмэриие hайжаруулха, тэдэниие бэлэдхэлтэй кадрнуудаар бэхижүүлхэ.

МТС-үүдэй худэлмэриие эрид hайжаруулха, ургаса абалгын түсэбүүдые дүүргэхын, машинно-тракторна паркые үндэр бүтээсэтэйгээр ашаглахын, колхозуудтай баталhан договорно уялгануудаа нарин нигтаар дүүргэхын түлөө тэдэнэй эмхидхэхы үүргэ ба харюусалгые дээшэлүүлхэ. Өөhэдыгөө мэргэжэлтэй кадрнуудаар хүсэлдүүлхэ хэрэгтэнь машинно-тракторна станцинуудта туhалха, механизаторска кадрнуудые бэлэдхэдэг hургуулинуудай худэлмэриие hайжаруулха тушаа хэмжээнүүдые абаха.

Колхозуудта худөө ажахын артелиин Устав наринаар сахиха ябадал хангаха. Колхозно үмсэдэ гэмтэ муухайгаар хандадаг, продуктнуудые, мал ба бусад зөөри хогшолые үридэг, түлэбэригүйгөөр үгэдэг ба тон химдаар худалдадаг, мүн нинтын газарнуудые үридэг ябадалда эсэс табиха. Колхозно зөөриие өөhэдынгөө хубиин аша туhада хэрэглэгшэдые уголовно гэмтэд гэжэ харан, колхоздо ушаруулhан хохидолые бусаалгатайгаар харюусалгада хабаадуулан, тэдэнэртэй эрид шууд тэмсэхэ.

Партийна, советскэ ба худөө ажахын органуудай зүгhөө колхозуудые хүтэлбэрилэлтэ hайжаруулха, эмхидхэлэй-ажахын талаараа бэхижэхэ хэрэгтэнь эдэнэртэ улам ехэ туhаламжа үзүүлхэ, тиихэдээ колхозуудай ниитын ажахые, тэрэ тоодо ан үсхэбэрилгэ, зүгы үсхэбэрилгэ ба сад тарилгые бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ, колхознигуудай материальна тэниглэн байдал hайжаруулха ябадал туйлаха. Ажалай журам бэхижүүлхэ, ажалай эмхидхэл ба түлэбэриин, тоо бүридхэл ба тоосоо табилгын хэрэгые hайжаруулхй, худөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ тушаалгаар саг болзор соонь ба дүүрэнээр тоосохо ябадал хангаха.

Колхозуудай хүтэлбэрилхы кадрнуудые шэлэн олохо ба хүмүүжүүлхэ худэлмэри hайжаруулха, урдань худэлмэри дээрээ нэрээ гутаahан, колхознигуудта хүндэгүй, худөө ажахын артелиин Устав эбдэдэг, ниитын ажахые бэхижүүлхэ тушаа анхарал оролдолго гаргадаггүй хүнүүдэй колхозуудай хүтэлбэридэ шурган орохо ябадал гаргахагүй. Худөө ажахын мэргэжэлтэдые колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй тушаалда зоримгойгоор дэбжүүлхэ. Үйлэдбэриин бригадануудай бригадирнуудай болон мэлажалай фермэнүүдые даагшадай составые бэхижүүлхэ тушаа хэмжээнүүдые абаха, үйлэдбэри дээрэ тэдэнэй үүргэ болон харюусалгые дээшэлүүлхэ.

Республика дотор ажаhуудалай ба культурна барилгые үндэhөөрнь hайжаруулха ябадал ойрын саг та туйлаха, коммунально-ажаhуудалай предприятинуудай худэлмэри hайжаруулха, ажалшадые хангалгын культурые дээшэлүүлхэ. Улан-Удэ городые болбосон түхэлтэй болгохо ба городской ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулха. Городуудые, районуудые, худэлмэришэдэй поселогуудые болон колхозно центрнүүдые болбосон түхэлтэй болгохо худэлмэринүүдые амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ.

Республика дотор, илангаяа худөөдэ гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаа hайжаруулха. Эд бараанай ассортиментые саг үргэлжэ үргэдхэжэ байха, үйлэдбэриин ба ажахын эд бараа худалдалгые ехэдхэхэ, үрилтэ ба хулгай хэдэг ябадалнуудые усадхаха, худалдаа наймаанай кадрнуудые шэлэн олохо ба хүмүүжүүлхэ худэлмэриие hайжаруулха, ажалшадые хангалгын культурые дээшэлүүлхэ.

Республиканска болон районно бюджедуудэй гүйсэдхэлэй, финансануудые элсүүлгын түсэб дүүргэлгын, арадай ажахые, илангаяа культурно-социальна хэмжээ-ябуулгануудые саг соонь ба дүүрэнээр финансировалгын хойноhоо хиналта табиха. Финансова журам наринаар сахиха, гүрэнэй мүнгэн зөөриие бүхы хэмжээгээр арбилха.

Ажалшадые медицинскэ талаар хангалгые hайжаруулха, хүн зоной дунда санитарно-гэгээрэлэй пропаганда болон элүүржүүлгын хэмжээ-ябуулгануудые үргэнөөр үнгэргэхэ. Медицинскэ кадрнуудые шэлэн олохо, хубаарилан табиха ба бэхижүүлхэ хэрэгтэ улам бүри ехэ анхарал хандуулха, тиихэ зуураа, тэдэнэй ажалай мэргэжэлые дээшэлүүлхэ тушаа үдэр бүриин анхарал хандуулан, тэдэнэрэй дунда хүмүүжүүлгын худэлмэри саг үргэлжэ ябуулха.

Республикын hургуулинуудта hурэлсалай-хүмүүжүүлгын худэлмэриие үндэhөөрнь hайжаруулха ба hурагшадай ойлгосые дээшэлүүлхэ тушаа хэмжээ абаха. Бурят-монгол hургуулинуудтаород ба бурят-монгол хэлэнүүдые заалгын шанар дээшэлүүлгэдэ, hурагшадай түрэлхи хэлэн дээрэ hуралсалай бусад дисциплинэнүүдые заалга hайжаруулгада онсо анхарал хандуулха. Багшанарай идейно-политическэ хэмжээе, педагогическа шадабариие дээшэлүүлгэдэ ехэхэн анхарал хандуулха.

Республикын улам ургажа байгаа арадай ажахын ба культурна байгуулалтын хэрэглэмжэнүүдые хангахын тула педагогическа болон зооветеринарна институдуудhаа, мүн түсхай дунда hургуулинуудhаа үндэр мэргэжэлтэй кадрнуудые гаргалгые нилээд ехэдхэхэ. Кадрнуудай заочно hуралсалые hайжаруулха.

Коммунистнуудай ниитэ эрдэмэй ба политическэ бэлэдхэлые хараадаа абалсан, партийно-гэгээрэлэй бүхы формонуудые саг соонь ба зүбөөр бүридхэхэ, hургуулинууд болон кружогуудые хүтэлбэрилгэдэ теоретическэ бэлэдхэлтэй коммунистнуудые хабаадуулха гэжэ Обком, горкомууд, айкомууд ба партийна эхин организацинуудые уялгалха. Пропагандистска кадрнуудта ходоодоо туhалжа байха ба тэдээнэй hуралсал эмхидхэхэ. Партийна гэгээрэлэй бүхы звенонуудтахи занятинуудай идейно-теоретическэ хэмжээнэй түлөө ВКП(б)-гэй горкомууд болон айкомуудай харюусалга дээшэлүүлхэ. Марксистско-ленинскэ теори шудалжа байhан коммунистнууд болон интеллигенцидэ зорюулан ВКП(б)-гэй түүхын, философиин ба политэкономиин талаар лекцинүүдые хододоо уншалга ба консультацинуудые үнгэргэлгэ эмхидхэхэ. Республиканска газетэнүүдэй хуудhанууд дээрэ лекцинүүдые, консультацинуудые, большевизмын теориин ба түүхын талаар уншагшадай асуудалнуудта харюунуудые хододоо толилжо байха.

Комсомолецуудай ба залуушуулай политическэ hуралсалые эмхидхэлгэдэ комсомольско организацинуудта бодото hайн туhаламжа үзүүлхэ.

Хүн зоной дунда ябуулагдадаг ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй худэлмэриин горьтой дутагдалнуудые усадхаха, ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгын, республикын арадай ажахые ба культурна байгуулалтые хүгжөөлгын табадахи табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ ажалшадые эмхидхэлгын бүхы худэлмэриин хэмжээе саашадань дээшэлүүлхэ.

Агитколлективүүдэй ба элидхэлшэдэй группануудай худэлмэриие hайжаруулха, тэдэнэй составта бэлэдхэл ехэтэй партийна ба советскэ худэлмэрилэгшэдые, худөө ажахын ба промышленностиин мэргэжэлтэдые, научна эмхи зургаануудай ба искусствын худэлмэрилэгшэдые, батшанар болон врачуудые оруулха. Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын отделениин, республиканска лекционно бюрогой худэлмэриие эдэбхитэй болгохо. Лекцинүүдэй, элидхэлнүүдэй, хөөрэлдөөнүүдэй ба радиодамжуулгануудай идейнэ удхые дээшэлүүлхэ.

Ниитэ-политическэ худэлмэри ябуулхын тулада хэблэл, радио, кино болон олониитын дунда идеологическа худэлмэри ябуулха бусад зүйлнүүдые шадаал hаа ехээр хэрэглэхэ.

Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые саашадань үргэдхэхэ тушаа хэмжээ абаха. Клубууд, ундшалгын байшангууд, библиотекэнүүд болон культурын байшангуудай худэлмэриие hайжаруулжа, тэдэниие ниитэ-политическэ худэлмэри ба естественно-научна худэлмэри ябуулха бодото гуламтануудболгохо. Олониитын уранhайханай самодеятельностиие, физкультурно-спортивна худэлөөе, илангаяа худөө нютагуудта үргэнөөр хүгжөөхэ, тиихэдээ арадай творчествын ба спортын национальна формонуудые хүгжөөлгэдэ тусгаар анхарал хандуулха. Киноустановкануудай тоое саашадань олошоруулха, радиоточконуудые олон болгохо, тэдэниие илангаяа худөөдэ олон болгохо.

Научно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай, дээдэ hургуулинуудай худэлмэриие hайжаруулжа, республикын ажахы болон культурын эгээл шухала проблемэнүүдые шиидхэлгэдэ илангаяа түүхын, литературын ба языкознаниин шухала асуудалнуудые шиидхэлгэд, тэдэнэй ажалябуулгые зорюулха.

Мүнөө үеын темэдэ үндэр идейнэ ба уранhайханай талаар түгэс hайн зохёолнуудые байгуулгада республикын уранзохёолшодой, композиторнуудай ба уранзураашадай анхаралые хандуулха. Театрын, филармониин худэлмэриие hайжаруулха.

Научна кадрнуудай болон творческо худэлмэрилэгшэдэй идейно-теоретическэ эрдэмые дээшэлүүлхэ тушаа хэмжээ абаха, тэдэнэй дунда большевистскэ шүүмжэлэл болон өөрыгөө шүүмжэлгэ үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, советскэ идеологиин сэбэр байхын түлөө, буржуазно-националистическэ ба бусад хазагайруулгануудта эсэргүү тэмсэлые хэлбэришэгүйгөөр үргэлжэлүүлхэ.

Хэблэлые хүтэлбэрилгэ hайжаруулха, хэблэлэй продукциин идейнэ удхые ба полиграфическа шанарые дээшэлүүлхэ, номуудые хэблэн гаргаха тематическа түсэбүүдые заатагүй дүүргэлгэ хангаха, хүн зоной дунда номууд, брошюрануудгазетэнүүд болон журналнуудые үргэнөөр тараaха ябадал туйлаха. Марксистско-ленинскэ, уранhайханай номуудые болон учебнигүүдые бурят хэлэн дээрэ оршуулгын шанарые дээшэлүүлхэ.

Табадахи табанжэлэй түсэбые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ябадалда ажалшадые эмхидхэхэ хэрэгтэ, парти доторой худэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлхын ба ажалшадай эдэбхиие али болохоор хүгжөөхын тулада дорohоо хэгдэhэн шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ республиканска, городской болон айматай газетэнүүдэй үүргые дээшэлүүлхэ. Партийн Обком, горкомууд болон айкомууд хадаа газетын шүүмжэлэлые бүхы аргаар дэмжэхэ, газетэнүүдэй редакцинуудые шалгагдаhан ба шадабаритай кадрнуудаар бэхижүүлхэ, доодо шатын хэблэлые хүтэлбэрилхэ хэрэгтэнь эхин парторганизацинуудта hайнаар туhалдаг болохо ёhотой.

Эхин парторганизацинуудые, илангаяа колхозно парторганизацинуудые эмхидхэлэй талаар саашадань бэхижүүлхэ, парти доторой худэлмэриие hайжаруулха, ажахын ба культурна байгуулалтада эхин парторганизацинуудай эмхидхэхы үүргые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ областной партийна организациин анхаралые хандуулха. Бүхы эхин парторганизацинуудта партийн Устав наринаар сахиха ябадал хангаха, партийна ба гүрэнэй журам бэхижүүлхэ, үйлэдбэри дээрэ ба ниитын ажабайдалда коммунистнуудай түрүү үүргэ дээшэлүүлхэ.

Парти доторой демократиие бүхы партийна организацинуудай наринаар сахиха ябадал туйлаха. Суглаануудые саг соонь үнгэргэдэг болохо, коммунистическэ хүмүүжүүлгын hургуули болохо суглаануудай үүргые дээшэлүүлхэ, партиин горкомуудай ба айкомуудай пленумүүдые саг соонь үнгэргэхын түлөө хиналта тогтоохо, партийна эдэбхитэдэй суглаануудые олоор зарладаг болохо, тиихэдээ партийна, советскэ болон ажахын органуудай, тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй худэлмэриин дутагдалнуудые элирүүлхэ ба усадхаха хэрэгтэ зорюулагдаhан шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ үргэнөөр дэлгэрүүлхэ.

Эхин парторганизацинуудай секретарьнуудтай ябуулагдадаг худэлмэриие hайжаруулха гэжэ партиин городской ба аймагуудай комитедүүдтэ эрилтэ хэхэ, секретарьнуудай семинарнуудые, худэлмэриин дүй дүршэл андалдэлгын зүблөөнүүдые олоор үнгэргэдэг болохо, партийна комитедүүдэй бюро дээрэ ба пленумүүд дээрэ тэдэнэй тоосоое шагнажа байха, тэдэнэй тоосоон тушаа абтаhан шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ хэрэгтэнь бодото туhаламжа үзүүлжэ байха.

Партида абалгын хэрэгтэ гараhан ехэ дутагдалнуудые усадхаха, олон хүнүүдые абахын түлөө оролдохо, хүнүүдые шалгангүйгөөр абаха ябадал гаргахагүй. Шалгагдаhан, худэлмэри дээрээ бэеэ hайнаар харуулhан шухала шухала мэргэжэлтэй худэлмэришэдые, колхознигуудые, МТС-үүдэй худэлмэрилэгшэдые, интеллигенциин дундаhаа хүнүүдые партида абаха, хүнүүдые тус тустань шэлэжэ абаха ёhо гурим наринаар сахиха.

Кадрнуудай дунда ябуулагдадаг худэлмэриин дутагдалнуудые усадхаха тушаа хэмжээ абаха. Хүтэлбэрилхы кадрнуудые шэлэн олохо, хубаарилан табиха ба хүмүүжүүлхэ хэрэг hайжаруулха, тиихэдээ тэдэнэй хэрэгэй ба политическэ шадабариие эшэ баримталха. Хүтэлбэрилхы партийна, советскэ болон ажахын худэлмэридэ хүнүүдые дэбжүүлхын тулада резерв бии болгохо. Бодото худэлмэри дээрэ ябажа ургаhан залуу кадрнуудые, илангаяа эхэнэрнүүдые зоримгойгоор дэбжүүлхэ, үндэhэн национальностиин (бурят) зоной дундаhаа хүтэлбэрилхы кадрнуудые, илангаяа промышленностьда ба транспорт дээрэ худэлмэрилхын тулада бэлэдхэхэ ба дэбжүүлхэ талаар худэлмэри шангадхаха.

Кадрнуудые марксистско-ленинскэ теореор зэбсэгжүүлхэ тухай эсэшэ сусашагүйгөөр hаналаа табижа байха, манай партиин политикые гүнзэгыгөөр ойлгодог, үнэн сэхэ ба дутагдалнуудые тэсэдэггүй, парти болон правительствын директивэнүүдые саг соонь, тодорор дүүргэдэг, гүрэнэй болон партийна журам наринаар сахидаг байхаар худэлмэрилэгшэдые хүмүүжүүлхэ.

Нютагай Соведүүдые hайнаар хүтэлбэриллэг боложо, тэдэнэй худэлмэридэ тодорхой туhаламжа үзүүлжэ байха гэжэ ВКП(б)-гэй Обкомые, партиин айкомууд болон горкомуудые уялгалха. Соведүүдэй сессинүүдые саг соонь үнгэргэхэ, депутадууд болон саг үргэлжын комиссинуудые эдэбхитэй худэлмэридэ хабаадуулха, ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй, эмхидхэлэй-ниитын бүхы худэлмэриие hайжаруулха ябадал хангаха.

Профсоюзна организацинуудые ба ажалшадай hайн дуранай обществонуудые hайнаар хүтэлбэрилдэг болохо. Ажалшадые профсоюзай зүгhөө коммунистическээр хүмүүжүүлгын худэлмэриие hайжаруулха, худэлмэришэд болон албахаагшадай суглаануудые саг соонь үнгэргэхэ ба бүхы худэлмэрилэгшэдые профсоюзуудай гэшүүндэ оруулха ябадал бүхы аргаар туйлаха.

Ажал ба аюулгүйн техникэ хамгаалха гуримуудые сахихыень, коллективнэ договоронуудые дүүргэхын тулада үдэр бүриин хиналта тогтоохыень Облпрофсоведhээ эрихэ. Гэр байрын-ажаhуудалай болон культурна барилгын ямараар ябажа байhыень, худэлмэришэдэй хамтын байрануудай, магазинуудай, столовонуудай, банинуудай, больницануудай, клубуудай, улаан булангуудай, кино болон культурно-гэгээрэлэй бусад эмхи зургаануудай худэлмэриин ямаа байhыень хинаха хиналта шангадхаха.

Комсомольско организацинуудые хүтэлбэрилгэ шангадхаха, комсомолецууд болон залуушуулые коммунистическээр хүмүүжүүлгын худэлмэриие hайжаруулгада хүтэлбэрилхы комсомольско органуудта саг үргэлжэ туhалха гэжэ ВКП(б)-гэй Обкомые, айкомууд болон горкомуудые уялгалха.

ВЛКСМ-эй горкомууд болон айкомуудые хүтэлбэрилгын хэмжээе дээшэлүүлхэ, комсомольско организацинуудай союз доторой ба идейно-политическэ худэлмэриие hайжаруулха гэжэ ВЛКСМ-эй обкомhоо эрихэ. Областной комсомольско организацида шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлгэ үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, республикын ажахын болон культурна байгуулалтын талаар табанжэлэй түсэбөөр табигдаhан зорилгонуудые шиидхэлгэдэ комсомолецууд болон залуушуулай эдэбхиие дээшэлүүлхэ ябадал хангаха.

Партийно-политическэ худэлмэриие ажахын зорилгонуудые шиидхэлгэтэй шадамараар зохилдуулан ябуулжа, партийна органуудай худэлмэриин методүүдые hайжаруулха, предприятинууд, совхозуудта МТС-үүдэй администрациин, колхозуудай правлениин ажал-ябуулгын хойноhоо партийна хиналта шангадхаха ябадалда партийна организацинуудай анхарал хандуулха.

Нютагуудтахи партийна организацинуудтай партиин Обкомой холбоо барисаае бэхижүүлхэ, партиин горкомууд болон айкомуудта үзүүлэгдэдэг туhаламжые шангадхаха. Партийна кадрнуудтай семинарнууд болон зүблөөнүүдые саг соонь үнгэргэжэ байха, парти доторой худэлмэриин асуудалнуудаар тэдэндэ саг үргэлжэ захяа заабари үгэжэ байха; айкомуудай, горкомуудай, партийна эхин организацинуудай худэлмэриин hайшаамаар дүршэлые наринаар шэнжэлхэ, согсолхо ба дэлгэрүүлхэ.

Партиин ба правительствын шиидхэбэринүүдые, тэрэшэлэн өөhэдынгөө абаhан шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ талаар партиин Обкомой, горкомуудай ба айкомуудай эмхидхэлэй худэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлхэ. Обкомой таhагуудай худэлмэриие hайжаруулжа, ажахын болон культурна байгуулалтын үндэhэн асуудалнуудые табиха ба оперативнаар шиидхэхэ хэрэгтэ тэдэнэй ажал-ябуулгые зорюулха.

Партиин горкомуудай ба айкомуудай худэлмэри тухай тоосоочуудые Обкомдо саг соонь зүбшэнхэлсэжэ байха, тиихынгээ урда тээ нютаг нютагуудтахи хэрэг байдалые гүнзэгыгөөр шэнжэлхэ; горкомууд ба айкомуудые диференцированнэ ёhоор хүтэлбэрилхэ, тиихэдээ тэдэнэй ажал-ябуулгые сэгнэхэ хэрэгтэ ба тэдэнэй худэлмэриие hайжаруулха хэмжээнүүдые харалхадаа бултандань адляар хандаха ябадал гаргахагүй.

Республикын Министрнүүдэй Соведэй худэлмэриие саашадань hайжаруулха тушаа хэмжээ абаха, республикын ажахы болон культурые дэбжүүлхэ шухала шухала асуудалнуудые шиидхэхын түлөө, нютагуудтахи советскэ ба ажахын органуудай табиhан асуудалнуудые саг соонь ба зүбөөр шиидхэхын түлөө Министрнүүдэй Соведэй харюусалгые дээшэлүүлхэ. Парти ба правительствын директивэнүүдые, тэрэшэлэн өөрынгөө абаhан шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ талаар Министрнүүдэй Соведэй эмхидхэлэй худэлмэриие шангадхаха.

Өөрынгөө аппарадта, тэрэшэлэн министерствонүүд болон управлениннүүдтэ албан хойрог ба унжагай нобшо ябадалнуудые усадхахыень Министрнүүдэй Соведhээ эрихэ.

Партийна, советскэ болон ажахын органуудай худэлмэриин дутагдалнуудые элирүүлхэ ба түргэнөөр усадхаха, коммунистнуудай ба бүхы ажалшадай политическэ, үйлэдбэриин эдэбхиие дээшэлүүлхэ гол услови болохо дорohоо гарапан шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ зоримгойгоор дэлгэрүүлхэ, хэрэгтэй үнэн байдалые гоёожо харуулха, юумые наагуурнь hайнаар харуулха ба амжалтануудаараа хүхихэ ябадалнуудтай шанга тэмсэл хэхэ, шүүмжэлэл хабшагшадые партиин политикада эсэргүү хүнүүд гэжэ хайра гамгүйгөөр хэhээхэ гэжэ партиин Обкомые, горкомуудболон айкомуудые партийна конференци уялгалба.

Парти доторой худэлмэриин хэмжээе саашадань дээшэлүүлжэ, олониитын дунда политическэ худэлмэри шангадхажа, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ али болохоор дэлгэрүүлжэ, 1951—1955 онуудта СССР-ые хүгжөөхэ табадахи табанжэлэй түсэб тушаа партиин XIX сьезддэ зорюулан ВКП(б)-гэй ЦК-гэй гаргаhан директивэнүүдэй проект дотор найруулагдаhан ажахын ба культурна байгуулалтын гайхамшагта ехэ программые дүүргэхын түлөө шэн зоригто тэмсэлдэ республикын ажалшадые эмхидхэн элсүүлхыень, Коммунистическэ партиин ленинско-сталинска Центральна Комитедые тойрон, партиин ба советскэ арадай сэсэн мэргэн вождь, багша нүхэр Сталиниие тойрон үшөө нигтаар жагсахыень областной партийна организациин бүхы коммунистнуудые областной партийна XVII конференци уряална.

Улас хоорондын шэнжэлэл

ХИТАД АРАДАЙ ЭЛИТЭ ЕХЭ АМЖАЛТАНУУД

Капитализмын ба империализмын дарлалтаһаа сүлөөлэгдэһэн хитад арадай, олон бусад арадуудай ажабайдалда бүхэдэлхэйн түүхэтэ удхашанартай асари ехэ хубилалтануд болоһон ба боложошье байна. Энээниие буржуазна ажалябуулагшадшье мэдэрнэ. Французска, итальянска ба англійска газетэнүүд, журналнууд «Хитадта шэнэ юртэмсэ байгуулагдаа», «Шэнэ үеын үүрэй туяан Хитадта сайгаа», «Хитадай экономикын ба культурын ехэ амжалтануд» гэжэ бэшэдэг байна.

Үнэхөөрөө Хитадта шэнэ юртэмсэ, бодото эрхэ сүлөөгэй ба прогрессэй юртэмсэ байгуулагдаа. Хитадай түүхэдэ түрүүшынхеэ арадай единэ засагай хүтэлбэри доро бүхы орон нэгэдүүлэгдээ.

Хитадай Арадай Республика 1949 оной октябриин 1-дэ соносхогдоһон юм. Гурбан жэл гэшэ түүхын тон богони болзор юм. Үнгэрһэн үе соо агууехэ хитад арад өөрынгөө алдарта коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро ябажа, гүрэнэй ажабайдалые демократическа үндэһэ һуури дээрэ байгуулаад, ажахын ба культурна байгуулалтада агууехэ амжалтануудые туйлаба.

Өөрынгөө национальна һайндэрэй урдахи үдэрнүүдтэ, 500 миллион шахуу хүн зонтой угаа ехэ орон амгалан, зохёон бүтээхэ ажалай гурбан жэлэй дүнгүүдые гаргажа байна. Энэ үе соо хитад арад өөрынгөө бүхы экономикые шэнэдхэн байгуулха зорилгые амжалтатайгаар дүүргээ гэжэ Синьхуа агентство мэдээсэнэ. Эндэ үзэгдөөгүй хэмжээтэй экономическа байгуулалтын эхин һуури табигдаа. Тэрэ хадаа Хитадые хүдөө ажахын гээгдэнги оронһоо индустриальна түрүү гүрэн болгохо байна.

Энэ орон промышленностиин, мүн хүдөө ажахын талаар дайнай урда тээ байһан үйлэдбэриин хэмжээе үлүүлэн гараа. Һүүлшын гурбан жэлэй турша дотор жэл соо түмэр, булад ба машинануудые үйлэдбэрилгэ 8—9 дахин ургаба. Энэ жэлдэ хүндэ промышленностиин продукциин хэмжээн Хитадай түүхэдэ байһан эгээн ехэ хэмжээе үлүүлэн гараа гэжэ Синьхуа агентство мэдээсэнэ.

Хүдөө ажахыда угаа ехэ хубилалтануд болоо. 420 миллион хүн зонтой рэйонуудай олонхидто хэгдэһэн аграрна реформо деревниин үйлэдбэриин хүсэнүүдые сүлөөлөө, помещигүүдэй дарлалтын феодальна системэһээ таряашадые хэтэ мүнхэдэнь һалгаагаа. Реформын ашаар хүдэлмэришэдэй ба таряашадай союз улам бэтажаба, хүдөө ажахын үйлэдбэри нилээд ехээр дээшэлээ. Хитад мүнөө үедэ өөрынгөө хүн зониие тэжээхэһээ гадна, экспорт хэжэ шадахаар ороо һо, таряа абадаг байна. Хүгжэжэ байгаа текстильнэ промышленность эсэгэ оронойнгоо хлопогоор бүрин хангагдана. Мүнөө үеын ирригационно барилганууды олоор барижа эхилһэн ябадал олон миллион таряашадые ган гасуури ба уһанай үерһөө абараа. Эдэ хэмжээ-ябуулганууды арадай правительствын һомолһон мүнгэ зөөри хадаа гоминдановска ёһо журамай байдаг үедэхи эгээн ехэ һомололгые 53 дахин үлүүлнэ.

Түмэр замай транспортын туйлаһан ехэ амжалтануд тухай Хитадай хэблэл тэрэшэлэн мэдээсэнэ. Гурбан жэлэй турша дотор 14 мянган километр түмэр зам заһагдан байгуулагдаа. Июль һара соо 505 километр ута Чэнду-Чунцин гэжэ түмэр замай лини ашаглагдажа эхилээ. «Хитадай зонхилхы бүлэг нюурнууд иимэ түмэр зам бариха тухай асуудал 40 гаран жэл соо зубшэн хэлсэһэн байгаа. Энээниие барихын тула арадай правительствода оройдоо хоёрхон жэл хэрэгтэй болобо» гэжэ «Синьцяньжибао» газетэ бэшэнэ.

Ороной экономическа хүгжэлтын үндэһэ һуури — гүрэнэй сектор Хитадай арадай ажахыда түргэнөөр урган бэхижэжэ байна. Хитадай хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөө хүндэ промышленностиин 80 процентнь, хүнгэн промышленностиин 40 процентнь гүрэндэ хамаадана. Хамтын ажалай булюу һайн байһанда этигэһэн олон миллион таряашад хүдөө ажахын үйлэдбэриин кооперативуудта орожо байна. Хитадта тиимэ ажахынуудай тоо 35 мянга шахуу болобо, тэдэнэр 106 миллион хүнүүдые нэгэдүүлнэ.

Ороной экономикын угаа ехээр ургахатай хамта, ажалшадай материальна ажана тэниглэн байдал хэлбэришэгүйгөөр дээшэлнэ. Хүдэлмэришэдэй дунда зэргын салин хүлһэн 1949 онойхитой сасуулхада 60—120 процентээр дээшэлээ.

Бүхы демократическа лагерь, бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэн советскэ арадай ахадүүгэй туһламжын ашаар хитад арадай туйлаһан амжалтануудта үнэн зүрхэнһөө баярлана. Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай хэрэгтэ хэлбэришэгүйгөөр алба хэлгэ хадаа агууехэ эдэ хоёр арадуудай хоорондохи хани барисаа ба харилсан ажаллалгые батадхана, хатуужуулна, советскэ правительствын ба Хитадай Арадай Республикын правительственна делегациин хоорондо Москвада һая болоһон хэлсээнүүд энэ хани барисаа ба харилсан ажаллалгые дахин гэршэлнэ.

Эдэ хэлсээнүүд эб найрамдалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ үнэтэ шэнэ нэмэри болохо юм.

БУУ ЗЭБСЭГ ЯАРАЛТАЙГААР БЭЛЭДХЭЛГЫН УРШАГУУД

Буржуазна хэблэл хадаа «баруун европейскэ экономикын һандаран бутаралга тухай», «тэрэнэй бузар муу перспективэнүүд тухай» нюусагүйгөөр, аймхайгаар олон дахин бэшэдэг болоо.

Баруун европейскэ оронуудай экономико угаа ехэ кризисэй үмэнэ байна. Энэ баримтые хэншье нюужа, арсажа шадахагүй, ушарынь энэ кризисэй шалтагаануудые хэншье нюужа шадахагүй байна. Тэдэ шалтагаануд тодорхойгоор харагдана. Американска захиралтаар тэдэ оронуудай зонхилхы нюурнуудай зүгһөө буу зэбсэгүүдые яаралтайгаар түхеэрэлгэ тэдэ шалтагаануд болоно.

Тусгаарлабал, французска экономикын мүнөөнэй байдалые жэшээ болгон хаража үзэхэ хэрэгтэй. Буу зэбсэг яаралтайгаар түхеэрһэнэй үндэһөөр, Франци сэрэгэйнгээ гаргашануудые 1947 ондо 205 миллиард байһыень, 1952 ондо 1500 миллиард франк хүрэтэр ехэ болгобо. Тэрэнэй уршагаар, Франциин ажалшад 1947 онойхидо орходоо дүрбэ дахин ехэ налогуудые мүнөө түлэнэ.

Буу зэбсэгүүдые яаралтайгаар түхеэрэлгэ үргэн хэрэглэлэй эд бараанай ургалтада, гражданска промышленностиие хороолгодо, олон хүнүүдэй хүдэлмэригүйдэлгэдэ хүргэһэн байна. 1947 онһоо эхилээд, килограмм хилээмэнэй сэн—11 франкһаа 50 франк хүрэтэр, мяханай сэн —192 франкһаа 810 франк хүрэтэр гэхэ мэтээр ургаба. Ажалай бүгэдэниитын конфедерациин бюрогой мэдээсэһэнэй ёһоор, ажамидаралай үнэ үнгэрһэн жэлэй августын 15-һаа хойшо мүнөө хүрэтэр 15 процентээр ургаһан байна. Эдэ мэдээнүүд тон багадхагдаһан, тусхай мэдээнүүд болоно.

Оронние «маршаллизацилгын» үндэһөөр, национальна промышленностиин хэдэн һалбаринууд огто үгы болгогдоо. Жэшээлхэдэ, тракторна гол ехэ заводууд, олон арбаад шахтануд, текстильнэ фабрикануд ба бусад предприятинууд хаагдаа. Хүдэлмэригүйшүүлэй тоо тус орон дотор олошоржо байна: 600 мянган текстильщигүүдһээ тухайлхада 500 мянган хүниинь бүрин хүдэлмэригүй гү, али бага зэргэ хүдэлмэритэй юм.

Французска промышленнигуудай орган «Эко» газетэ һая ингэжэ бэшээ: «Манай экономикодо аюул дахин тохёолдоо... Манай экономическа ба социальна системэдэ тон ехээр нүлөөлхэ кризис тээшэ манай орон ошожо ябана бэшэ аал?».

Кризисэй дүтэлжэ, арадай үгырэн хоохоролгын улам ургажа байһан оршон байдалда Франциин зонхилогшо нюурнууд ажабайдалые һайжаруулха тухай ажалшадай эрилтэнүүдһээ элдэб мэхэ гохын аргануудаар зайсаха гэжэ оролдоно. Һаяхан Пинейн правительство үргэн хэрэглэлэй товарнуудай сэнгые 1952 оной августын 31-нэй хэмжээндэ байлгаха тухай үргэнөөр тунхаглаба. Гэбэшье, «Обсерватер» гэжэ недели бүриин буржуазна газетын мэдэрһэнэй ёһооршье абаад үзөө һаа, Пинейн туршалга буруу һүрэбэ, ондоогоор хэлэхэдэ, юумэнэй сэнгүүд ургажа үргэлжэлһөөр.

Н. ЗАХАРОВ.

Мадрас (Инди) штадай үлэсэжэ байгаа хүн зондо советскэ профсоюзуудай туһламжа үзүүлһэн тухай

Андхра провинциин ба Мадрас штадай бусад рэйонуудай үлэсэжэ байгаа хүн зондо хубаахын тулада 10 мянган тонно шэниисэ, 5 мянган тонно рис, 500 мянган банка удхэрүүлэгдэһэн һу ба 250 мянган индийскэ рупи Индийскэ Улаан-Хэрээһэнэй обществын нэрэ дээрэ эльгээхэ гэжэ ВЦСПС-эй президиумэй шиидэһэн тухай мэдээсэгдэһэн байгаа.

Энэ шиидхэбэридэ харюу болгон Индиин хэрэгүүдые Москвада эрхилхэ этигэмжэтээр дамжуулан, Индиин правительство ВЦСПС-эй президиумдэ баясхалан хүргэбэ, мүн Индийскэ Улаан-Хэрээһэнэй общество туһламжа үзүүлһэнэйнь түлөө советскэ профсоюзуудта тэрэшэлэн баясхалан хүргэбэ, советскэ профсоюзуудай хүсэнэн ёһоор, энэ туһламжа үлэсэжэ байгаа хүн зондо хубаагдаха гэжэ мэдээсэбэ.

Дурсагдаһан туһламжые Мадрас штадай үлэсхэлэн хүн зоной дунда хубаан үгэхын тула Индийскэ Улаан-Хэрээһэнэй обществодо дамжуулан үгэхэ зорилгоор, ВЦСПС-эй президиум Индиин правительствын зүбшөөрэлтэйгөөр советскэ профсоюзна делегациие Инди руу эльгээхэнь, делегациин составта Чередниченко Е. Т., Байдалиева К., Новикова А. Н., Зюзин А. Г., Николаев С. С. гэгшэд оролсоно.

Мадрас штадай үлэсэжэ байгаа хүн зондо эдеэ хоол ашажа, Одессын портһоо Инди руу гараһан «Карагандa» ба «Адмирал Ушаков» гэжэ советскэ пароходууд ойрын сагта ошохо газартаа хүрэхэ юм.

(ТАСС).

Азиин ба Номгон океанай оронуудай эб найрамдалай тала баригшадай конгрессэй урда тээ

ПЕКИН, сентябриин 23. (ТАСС). Синьхуа агентство иигэжэ дамжуулна:

Эб найрамдал хамгаалха Хитадай арадай комитедэй статья «Женьминьжибао» газетэдэ толилогдобо.

32 ороной эб найрамдал хүсэгшэ арадууд һаяар Пекиндэ нээгдэхэ Азиин ба Номгон океанай оронуудай эб найрамдалай тала баригшадай конгресстэ өөһэдынгөө делегадуудые һунгаба гэжэ статья соонь хэлэгдэнэ.

Эб найрамдалай тала баригшадай конгресс зарлаха бэлэдхэлэй конференциин һүүлээр, тайлбарилан хэлэхэдэ, энэ оной июньһээ хойшо эб найрамдалай түлөө хүдэлөөн Азиин ба Номгон океанай бүхы оронуудта ехээр хүгжэбэ. Бэлэдхэлэй конференциин хандалга ба тэрэнэй дурадхалнууд бүхы оронуудай арад олониитын зүгһөө халуунаар дэмжэгдээ. Эб найрамдал хүсэһэн олон миллион хүнүүдэй эрмэлзэлгэ, дайнда тэдэнэй зэбүүрхэл хадаа болохоёо байгаа конгрессэй амжалтатай хүдэлмэриин эшэ үндэһэ болоно.

Азиин ба Номгон океанай оронуудай эб найрамдалай тала баригшадай конгрессэй хүндэлэлдэ продукци ехээр бүтээн гаргахын түлөө мүрысөөн мүнөө бүхы Хитад дотор дэлгэржэ байна. Арадуудай хоорондохи эб найрамдал сахиха ба батадхаха асуудал хитад арадай гол зорилгонь болоно.

Хитад арад болохоёо байгаа конгрессые угаа ехэ удхашанартай гэжэ тоолоно, ушарынь эб найрамдал хамгаалхын түлөө бүхы оронуудта дэлгэрһэн үргэн хүдэлөөн ба конгресс хадаа хүнүүдэй оюун бодолые улам һэргээхэ, тэдэнэй һанал нэгэдэлгые бэхижүүлхэ юм гэжэ мэдэнэ. Конгресс болбол дайнда эсэргүү, эб найрамдал хамгаалхын түлөө эршэтэйгээр тэмсэхэ ябадалда арадуудай хүсэ шадалые элсүүлэн эмхидхэхэ байна. Угаа олонхи хүнүүд, тэрэ тоодо, Холбоото Штадуудай арад дайе бэшэ, харин эб найрамдал хүсэнэ. Гэбэшье, США-гэй, Англиин, Франциин ба Японийн агрессивнэ империалистическэ хүсэнүүд, илангаяа Холбоото Штадуудай агрессивнэ хүсэнүүд ехэ ашаг олзо абахын ба өөрынгөө арадуудые тонохын тула шэнэ дайн тээшэ эрмэлзэнэ.

Азиин ба Номгон океанай оронуудта эб найрамдалай сахигдаха ба батадхагдаха байһаниинь лабтай. Азиин ба Номгон океанай оронуудые колониальна дарлалтын объект болгохо, дэлхэйн шэнэ дайн тухиралгын базануд болгохо гэһэн американска империалистнуудай жэгшүүритэ бузар һэдэлгэнүүд буруу һүрэнэ. Конгресс хадаа Азиин ба Номгон океанай оронуудай 1600 миллион хүн зоной һанал эрмэлзэлгые харуулха байна.

КОРЕЙДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, сентябриин 23. (ТАСС). Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин соединениинүүд Хитадай арадай һайн дуранай частьнуудтай хамтадаа ябажа, американо-англійска интервентнүүдтэ ба лисынмановска сэрэгүүдтэ эсэргүү хамгаалгын байлдаануудые хэбэ гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Мүнөөдэр дайсанай самолёдуудые агнан буудагшадай отрядууд дайсанай 5 самолёт упагаагаа, 13 самолёдыень гэмтээбэ. Дайсан хадаа амгалан һуурин газарнуудта добтолжо үргэлжэлөө.

ПХЕНЬЯН, сентябриин 24. (ТАСС). Арадай армиин соединениинүүд Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудтай хамтадаа ябажа, бүхы фронтнууд дээрэ нютагай шанартай байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөө гэжэ Корейскэ Арадай Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани сентябриин 24-дэ мэдээсэбэ.

США-да коммунистнуудые мүрдэнэ

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 18. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, ФБР (мүрдэлгын федеральна бюро —американска охранка — **Ред.**) Миссури штадтахи коммунистическэ партиин организацинуудай 4 хүтэлбэрилэгшэдые арестовалба гэжэ юстициин министр Макгрэнери соносхобо. Сент-Луйсһаа (Миссури штат) Дороти Форест ба Джеймс Форест, Чарлстонһоо (Миссури штат) Маркус Мэрфи ба Сент-Луйсһаа Уильям Сентенер арестовалагдаа.

Хожом тээшээ Вашингтонһоо Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, Миссури штадта арестовалагдаһан дүрбэн хүнһөө гадна, ороной элдэб газарнуудта коммунистическэ партиин нютагай организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд — 14 хүн арестовалагдаа гэжэ юстициин министерство үсэгэлдэр соносхобо.

Шатарай зоно хоорондын турнир дээрэ

СТОКГОЛЬМ, сентябриин 22. (ТАСС). Сальтшебаденда шатарай зоно хоорондын турнирай табадахи турта Геллер-Унцикер (Баруун Германи) гэгшэдэй наадалга ехэ һонирхолтой байгаа. 30-дахи ябадалдаа Унцикер шүүгдэбэ.

СТОКГОЛЬМ, сентябриин 23. (ТАСС). Сальтшебаденда шатарай зоно хоорондын турнирай 6-дахи турта мастер Тайманов югославска гроссмейстер Глигоричтой наадаад, тэнсэбэ. Унцикер-Сабо гэгшэд тэрэшэлэн тэнсэбэ. Гроссмейстер Котов голландска мастер Принсые шүүгээ. Геллер Голомбегые, Барца Штольцые шүүбэд.

Дүрбэн очкотой ба хойшолуулагдаһан нэгэ партитай гроссмейстер Котов түрүүлэн ябана.

СТОКГОЛЬМ, сентябриин 24. (ТАСС). Сальтшебадендахи зоно хоорондын турнир дээрэ хойшолуулагдаһан партинууд мүнөөдэр наадагдажа дүүргэгдээ.

Гроссмейстер Котовой ба югославска гроссмейстер Глигоричын хойшолуулагдаһан парти наадагдажа, Котов өөрынгөө булюу байдалые ашаглан шүүбэ.

Авербах Штальбергда (Швеци) шүүгдээ.

Петросян Пильнигтэй (Аргентина) наадаһан партияа хойшолуулхын урда тээ һулашаг ябадал хэһэн байна. Тэрээниень ашаглан, аргентинскэ гроссмейстер таһаралтагүйгөөр шалажа, тэнсэбэ.

Голомбек (Англи) наадалгаяа үргэлжэлүүлэнгүйгөөр, өөрыгөө Петросянда шүүгдэһэн дээрэ тоолоо.

Тайманов (СССР) — Вайтонис (Канада), Матанович (Югослави)—Вейд (Шэнэ Зеланди), Штальберг (Швеци)—Пильник (Аргентина), Пахман (Чехословаки) — Матанович (Югослави), Вейд (Шэнэ Зеланди)—Санчес (Колумби), Вайтонис (Канада)—Стейнер (США) гэгшэдэй партинууд тэнсэлгээр дүүрээ.

Барца-Элисказес гэгшэдэй парти наадагдажа, Барца шүүбэ.

Зургаадахи турай һүүлээр хабаадагшадай байдал иимэ байна гэбэл: гроссмейстер Котов абажа болохо 5 очкоһоо 5-тай, Штальберг (Швеци)—6-һаа 4½, Сабо (Венгри) 5-һаа 4, Петросян 6-һаа 4, Геллер 5-һаа 3½, Барца, Пахман ба Пильник тус бүри 6-һаа 3½, Тайманов 5-һаа 3 очкотой гэхэ мэтэ.

Ээлжээтэ 7-дохи тур Сальтшебадендэ үглөөдэр болохо байна.

СОВЕТСКЭ АРХЕОЛОГУУДАЙ ОЛОҺОН ШЭНЭ ЗҮЙЛ

Орон доторхи олон районуудта малталга хэһэн, СССР-эй науканууудай Академиин материальна культурын түүхын институдай экспедициинүүд Москва бусажа ерэбэ. Манай Эхэ орон дотор эртэ урдын сагта һуурһан арадуудай ажабайдалые харуулһан шэнэ материал суглуулагданхай.

Сталинградска археологическа экспедициин хүдэлмэриин дүнгүүд ехэ һонирхолтой юм. Сталинградай хойто захада четвертичнэ үеын тэнгээр байһан эртэ балар сагай хүнүүдэй һуужа байһан бууса 25 метр гүнзэгыдэ олдобо. Тэрэ бууса тухайлхада 70.000 жэлэй саана байһан бололтой.

Мяха отолхо, амитадай арһа элдэхэ гэхэ мэтэдэ хэрэглэгдэдэг шулуугаар хэһэн бүдүүлиг зэбсэгүүд малтаһан газартань олдобо.

Керченскэ экспедици Ф... Керчи хүрэтэр Крымскэ... участогта шэнжэлэлгэ хэ... талга хэхэдэ антична са... римань дундада зуунай... маатай 16 һуурин газар... дэбэ.

Түүхын науканууудай... Б. А. Рыбаковой хүтэлбэр... манска археологическа... Керченскэ проливай эрь... нөөнэй Таманска станицы... газарта эртэ урдын слав... таракань гэжэ городто... хэбэ.

Институдай Куйбышев... восибирскэ ба бусад э... нүүд шэнэ материалнуу... шэлэн олобо.

АЖАЛШАДАЙ ДЕПУТАДУУДАЙ УЛАН-УДЫН ГОРОДСК... СОВЕДЭЙ XV СЕССИ ЗАРЛАХА ТУХАЙ

Ажалшадай депутадуудай (гурбадахи зарлалай) Городской Советдэй XV сесси 1952 оной сентябриин 29-нэй понедельниктэ үдэшын 7 часта драматическа театрын байшан соо (ул. Ленина, 46) зарлагдахань гэжэ Улан-Удын Городской Сонсэдхэхэ Комитет Городской депутадуудта мэдээсэнэ.

Ажалшадай деп... Улан-Удын Городской... Гүйсэдхэхэ...

ЗАҺАБАРИ

Манай газетын сентябриин 24-нэй номерто алдуу гараһан байна. Хоёрдохи нюурта толилогдоһон «Ушархаяа байһан аюул ба тэрээнтэй хайшан гэжэ тэмсэхэб» гэһэн В. И. Ленинэй зохёол» гэжэ статьягай нэгэдэхи колонкын эхинэй абзац соохи хоёрдохи мэдүүлэлые иигэжэ уншаха... «Росси хадаа 1917 оной... август соо дайнда зорюу... бүри 66,6 миллион түхэ... шалдаг байгаа».

Редактор Б. Ц. ЦЫ...

Нөөсэлгын кассануудта мүнгэ хадагалалга СССР-эй ... ажахые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ туһална

Үнэтэ юумэнүүдые худалдан абаха мүн... нөөсэлгын кассада суглуулхада болоно...

Нөөсэлгын кассануудыг болзортой, шу... тэй, юрын хүле... условно, тэрэшэлэн орошо гарашын счёдуудта ХАДАГАЛА... НУУДЫЕ АБАНА.

Хадагалуулагшадай түрүүшын эрилтээр хада... жануудые бусаан үгэнэ...

Хадагаламжануудые Хадагалуулаг... даалгабаряар... гын нэгэ кассаһаа нүгөө кассада дамжуулна.

Нөөсэлгын кассануд хадагалуулагшадта доход ту...

Юрын хүлеэлтээр, условинуудтайгаар ба орошо гараш... дуудта хэгдэһэн хадагаламжануудта нэгэн жэлэй турша соо... цент;

Болзортой хадагаламжануудта—6 һараһаа бага бэшэ... саатай—нэгэ жэлэй турша соо 5 процент,

Шүүбэритэйгээр хэгдэһэн хадагаламжануудта доходы... дэ хоёр удаа—апрель ба октябрьда тиражнуудта оролсоно... бэринүүд болгон түлэнэ. Шүүбэриин хэмжээн хадагаламжы... жээнһээ ба тэрэнэй нөөсэлгын кассада хадагалагдаһан хуга... дулдыдаха байна.

Шүүбэритэ хадагаламжын шүүбэриин тираж 1952 оной... риин 5-да болохонь.

Гүрэнэй ажалай нөөсэлгын кассада найдабарилагдаһан... ба үнэтэ зүйлнүүдэй хадагалалга СССР-эй правительства... гагдана.

Мүнгэеэ нөөсэлгын кассада хадагалуулагты!

Бурят-Монголой АССР-эй гострудс... сануудай ба госкредидэй ул...

Гүрэндэ үгэһэн урьһаламжа СССР-эй арадай ажа... саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ туһална

Гүрэнэй дотоодын шүүбэритэ 3 процен... урьһаламжаар 400-һаа 100000 хүрэтэ... түхэриг шүүжэ болоно!

1952 оной сентябриин 30-да МОСКВА городто гүрэнэй дотоодын шүүбэритэ **3%** урьһаламжын шу... нүүдэй гол 29-да... нэмэлтын 5-дахи... нууд болохонь.

Гол тиражда 18600800 түхэриг шүүхэ 34 мянган шүүбэ... нэмэлтэ тиражда 34171800 түхэриг шүүхэ 34500 шүүбэ... наадалсаха байна.

Урьһаламжын облигацинуд нөөсэлгын кассаһаа сүлөө... худалдагдаха ба худалдан абтана.

Гүрэнэй дотоодын шүүбэритэ 3 проц... урьһаламжын облигацинуудые худалд... абагты!

Октябрь һарада „Бурят-Монгольск... правда“, „Бурят-Монголой үнэн“ ба „Бу... Монгольский комсомолец“ газетэнүүд...

захин абалга

байгша оной октябриин 5 хүрэтэр һунаагда...

Хэлхеэ холбооной бүхы отделенинүүд, „Союзпечать“ таһагууд, мүн фабрикануд ба заводууд, һуралса... зарнуудта, колхозууд ба совхозуудта хэблэл захи... ниитын түлөөлэгшэд захилгые тэрэшэлэн абана.

ЗАХИЛГА ХЭХЭЕЭ ЯАРАГТЫ!

Мүнөөдэр КИНО ТЕАТРНУУДТ...

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта — үнгэтэ суглуулагдамал программа (11 час 30 минутада).

«ЭРДЭМ» кинотеатрта — ...шын дуунууд» (15, 17, 19, ... та). «Георгий Саакадзе» (... часта).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 23, заместителя редактора — 7-85, отв. секретаря — 3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта — 4-52, сельскохозяйственного и промышленности — 6-84, мест. информации и писем—11-05. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00571. Типография Управления по делам полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10...